

GLAS

Urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV

35 let

GLASILLO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

V SREDIŠČU · POZORNOSTI

Novi kažipoti znanih ciljev

V sedemintridesetih letih smo v temeljih spremenili našo deželo, skupaj z njo pa se je spremjal tudi družbeni zavest naših delovnih ljudi. To je delo vseh generacij. V prihodnje bo materialni napredok nekoliko počasnejši, pomembno bo, da pridobljeni ohranimo. In tudi to bomo morali ceniti. Dozoreva zavest, da niso samo materialne dobrane vsebine socializma. Gre za mnogo več, za bogastvo medčloveških odnosov in za to, da bo naše življenje še bolj svobodno, kulturnejše, humanejše in da bo delavec in delovni človek gospodar nad sredstvi in pogoji svojega dela, je ob zaključku kongresa naglasil Andrej Marinc, novi predsednik slovenskih komunistov.

Pa ni dozorela le zavest, kakšne so poglavite dobrane socializma, za katere naj se zavzemajo slovenski komunisti. Prav dobro poznamo tudi naše napake, izkrivljanja, slabo delo, preživelost določenih rešitev. To so znali sporočiti delegati 9. kongresa ZKS lepo in odkrito, s preprosto in jasno besedo strugarja ali z bolj komplikiranim besednjakom, a nič manj razumljivim jezikom držboslovca vsem komunistom, delovnim ljudem, občanom. Delegati so jasno povedali, da bi vsa protislovja, v katera v svojem razvoju zapada tudi naša družba, ne mogli drugače reševati kot s socialističnim samoupravljanjem. Če smo – od Čebin dalje – dokazovali pravilnost naše izvirne poti v socializem, bi popuščanje tehničkih in birokratskih miselnosti, lokalizmom in nacionalizmom, zapiranju v tovarniške, občinske in republike meje, imela za posledico neresljiva družbenega nasprotja in krizo.

Razpravljalci na kongresu so mnoštvo predlogov, kritičnih besed, misli in ugotovitev strnili v odločenost, ki jo odseva tudi dopolnjena resolucija kongresa, da je namreč treba se naprej krepite socialistične samoupravne družbenoekonomske odnose, katerih temelj je delavčev odločanje o dohodku in razvoju. Drugačnih kažipotov slovenski komunisti ne sprejemajo. Le takšne odločitve in priznanja lahko vodijo iz sedanjih gospodarskih in notranje političnih težav.

Toda, če so kongresni dokumenti še tako sijajno pisani in dopolnjeni, svojo kakovost bodo lahko potrdili samo, če se bodo za zapisane in izrečene usmeritve zavzeli tako komunisti kot delovni ljudje in občani v našem družbenopolitičnem sistemu. Le na tak način so dosegli tudi končni cilj; ne le akcijski cilji, ki si jih kratkoročno zastavljamo za to ali drugo srednjeročno obdobje, pač pa tudi cilji vizionarjev in graditeljev jugoslovanskega socializma Tita in Kardelja, cilji, za katere so generacije pred nami žrtvovale življenje.

Na sejmu 60.000 obiskovalcev

21. sejem gozdarstva in kmetijstva so obiskali številni občani, precej pa je bilo obiska tudi s Koroške, Italije in vseh jugoslovenskih republik – Sejemske prostori nudijo možnosti za specializirano razstavno gozdarsko in lesno industrijo

Kranj – 21. sejem gozdarstva in kmetijstva v Kranju je v sejemskih dneh obiskalo 60.000 obiskovalcev. Sejem so obiskali vidni predstavniki družbenopolitičnega in gospodarskega življenja in povhali pestrost razstavljana asortimenta in kvalitetno razstavljenih izdelkov. Sejem gozdarstva in kmetijstva prerašča svoje okvire in postaja pomembna gospodarska manifestacija. Obiskal ga je Andrej Marinc, član predsedstva CK ZKJ in ob tej priložnosti poudaril pomen prireditve za celotni gospodarski in družbeni razvoj, imel pa je tudi razgovore z vodilnimi delavci kmetijsko gozdarskih organizacij. Sejem so si ogledali tudi Viktor Avbelj, predsednik predsedstva SR Slovenije, Anton Bole, član predsedstva SR Slovenije, Vlado Klemenčič, podpredsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, Martin Košir, sekretar republiškega sekretariata za narodno obrambo, Ivo Marenk, član izvršnega sveta skupščine SR Slovenije in drugi predstavniki družbenopolitičnega in gospodarskega življenja.

Sejem gozdarstva in kmetijstva je bil nadvse zanimiv, a ne le zato, ker je bil pester po izbiri, temveč tudi zaradi številnih spremljajočih dejavnosti. Zato bi bilo zaželeno, ko bi tudi na prihodnjem sejmu gozdarji sodelovali, saj imajo s svojo gozdnino proizvodnjo in lesno predelavo obilno možnosti. Novi sejemske prostori so tudi nadvse primerni za posvetovanja, predavanja in seminarje, na sejmu je Beografska banka, v kateri so zabeležili izjemno velik promet. Potekali so razgovori s koroško gospodarsko zbornico, saj je kolektivna razstava koroške zbornice seznanila obiskovalce s proizvodnjo avstrijske Koroške in jim dala možnost zasebnega uvoza proizvodov. Prvič je bil pa tako obiskanem prostoru predstavljen Triglavski narodni park, pripravili pa so tudi več tekmovani. V organizaciji Lovske družine Udinboršt so pripravili tekmovanje, ki se ga je udeležilo sto lovcov. V posameznih disciplinah so zmagale Lovske družine Domžale, Bela krajina in ekipo Domžale, med posamezniki pa Željko Martin iz Belo krajine, Marjan Kovič iz Domžal in Janko Troha iz Kranja.

Na sejmu so zadovoljni, saj so tudi cariniki in špediterji delo dobro opravili. S tako specializiranim sejmom pa se nudi tistim delovnim organizacijam, ki malo uvažajo, uvoz določeno mehanizacije.

Sejem tako ponovno potrjuje svojo uspešno poslovno, specializirano usmeritev. Sedanje delo je tako dobra kvalitetna zasnova za nadaljnje delo in razvoj kranjskega sejma.

D. Kural

Ura zgodovine ZKJ

Na osnovni šoli Peter Kavčič v Škofji Loki so v počitstiev 9. kongresa ZKS pripravili srečanje z dolgoletnimi člani Zveze komunistov. V četrtek ob 10. uri, ko se je v Ljubljani začel kongres, so po vseh razredih posvetili šolsko uro zgodovini in delovanju Zveze komunistov Slovenije, potem pa so se učenci in učitelji pogovarjali z Vladom Gerbecem, ki je 42 let član ZK, Iveton Subicem, ki je član ZK 40 let in Tomažem Mislejem, ki je komunist 38 let. Učenci so z zanimanjem poslušali goste, ki so pričevali kdaj in kako so postali komunisti, kaj je bilo tedaj treba narediti, da so jih predlagali za sprejem v partijo, o liku komunista, delovanju partije med vojno, graditvi domovine in današnjih nalogah.

Na kulturni program je spremjal proslavo 40-letnice pregnanstva upora koroških Slovencev; poleg recitatorske skupine Slovenske zvezde, mešanih pevskih zborov »Rož«, in »Zarja« sta nastopili tudi koroški partizanski pevski zbor in dachauški pevski zbor pod vodstvom Valentina Hartmana. – Foto: D. Dolenc

Novi člani CK ZKS

Delegati 9. kongresa so izvolili 93 članov novega centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. To so: Anton Avbelj, Geza Bačič, Boris Bavdek, Marko Bulc, Daria Čebelj, Robert Černe, Janko Česnik, Milica Dabanovič, Tomaž Filipovič, Jože Florjančič, Pavla Fon, Jože Franko, Boštjan Fučile, Leo Fusilli, Slavko Geric, Ivan Godec, Alojz Gojčič, Boštjan Habinc, Vinko Hafner, Stanka Horvat, Ivan Hvalec, Marija Jancovčič, Ljubo Jasnič, Peter Jekovec, Silva Jereb, Branko Klemencič, Vlado Klemencič, Mirko Kambič, Alojz Kikec, Dino Kodarin, Melita Kolar, Jak Koprivec, Janez Korošec, Matjaž Korošec, Martin Košir, Josip Košuta, Ivan Križnar, Boštjan Krivina, Martin Kuzma, Srečko Kvas, Anton Ladava, Majer, Ivo Marenk, Andrej Marinc, Milan Meden, Martin Mihelčič, Marija Murn, Jože Nemančič, Avguštin Novak, Roman Orač, Marjan Orožen, Alojz Otoničar, Milica Ozbič, Breda Pihlar, Miha Petrič, Alenka Pikal, Stane Potočar-Lazar, Vlado Prosenec, Miloš Prosenec, Dino Pucer, Miha Radelj, Rafael Razpet, Edvard Rek, Rajko Rupnik, Antonija Škerbec, Vida Šivka, Jože Smole, Francka Strmole-Hlastec, Salamun, Franc Šali, Franc Šetinc, Franc Šifkovič, Boštjan Škerbec, Heda Škerbec, Franja Šprogar, Emil Stern, Janez Tavčar-Rok, Valentina Tomlje, Katja Vadnal, Alojz Zemljič, Janez Vipotnik, Danica Zadravec, Janez Zahraštnik, Janez Zupančič-Vičtar, Julka Žibert. Takoj po zaključku kongresa se je na svoji prvi seji sestreljil centralni komite ZKS, da bi izvolil predsedstvo CK ZKS, predstavnik sekretarija in izvršne sekretarje ter druge svoje organe. Predsednika CK ZKS je bil izvoljen Andrej Marinc, za sekretarja

v slogu in enotnosti. »Kongres je nedvomno pokazal, da čvrsto stopamo po poti socialistične građevine. Zveza komunistov snovala skupaj s Titom in Kardeljem in ki v samoupravljanju izraža našo ideologijo ter našo pripadavost spreminali družbeno prakso k želenim in zastavljenim ciljem,« je med zaključni besedi povedal novo izvoljeni predsednik CK ZKS Andrej Marinc. To je bilo tudi razvidno v delu kongresnih komisij, v katerih je razpravljalo okoli 300 delegatov, ki so predlagali dobre kongresne dokumente. Delegati na kongresu so izvolili 93-članski CK ZKS in druge organe in sprejeti dopolnitve in sprememb statuta ZKS in kongresne resolucije je 9. kongres slovenskih komunistov, ki je zaključil trdnevno delo. Ob koncu se je kongres zahvalil za številne pozdrave, ki so jih delovalni organizaciji in druge organizacije in skupnosti naslovile delegatom; le-ti so s toplim aplavzom potrdili besede novega predsednika slovenskih komunistov, ko se je zahvalil za dolgoletno delo do predsednika Francetu Popitu. – Foto: L. Mencinger

Zaključek občinske sindikalne šole — V soboto se je na Jezerskem končala prva stopnja občinske sindikalne šole, ki se je udeležilo 71 slušateljev, bodočih funkcionarjev osnovnih organizacij sindikata. Na zaključni konferenci so slušatelji ocenili delo šole in se kritično posmudili pri pomanjkljivostih. Pohvalili so zlasti problemske razgovore in delo po skupinah, kar jim bo tudi najboljše izhodišče za praktično delo v osnovnih sindikalnih organizacijah. Vsem uspešnim slušateljem so ob sklepku podelili spričevala. — Foto: D. Žlebir

Z volilne skupščine članov ZB NOV kranjske občine

Borci ne smemo stati ob strani

Kranj — Današnje naloge in delo nekdanjih borcev in aktivistov bi lahko razvrstili takole: vključevanje organizacije zvezne borcev v gibanje in aktivnost naše družbenopolitične skupnosti, skrb za socialno varnost borcev in ohranjanje vrednot naše borbe, prenašanje teh tradicij na mlade, da bodo doseženo znali ceniti in tudi braniti, če bo treba. Tako je njihovo poslanstvo poudaril v svojem govoru dosedanja predsednik Občinskega odbora ZB NOV Kranj Jože Marjek-Joco. Borcem, za svobodo našim narodom, graditeljem naše domovine iz nič, ne more biti vseeno, v kako nevarne vode se podaja svetovna politika, ki z vsakim dнем bolj ogroža svetovni mir. Prav tako ne morejo mirno gledati neodgovornosti posamez-

nikov in nepravilnosti v našem gospodarstvu, pa se proti krvicem nič ne ukrene. Ne želimo si »lova na čarovnice«, je pudaril tovaris Marjek, imamo pa pravico zahtevati, da se vprašanje odgovornosti zaostri, pa naj bo to v gospodarstvu ali v kulturi, kot je bil primer »Dražgoške bitke«.

Vsa volilna skupščina si je bila edina v tem, da organizacija zvezne borcev ne sme stati ob strani, se ukvarjati sama s seboj, s svojimi problemi, kot so starost borcev, zdravstveno stanje in podobno. Še vedno je zveza borcev v okviru SZDL aktivna družbenopolitična sila. Vsepovod, v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih se morajo borci in aktivisti vključevati v našo samoupravo in družbenopolitično delo, kdorkoli je le še količaj sposoben. Saj smo borci utrujeni, bolni, starost je tu, vendar je še veliko stvari, za katere bomo prav borci morali reči svoje, in to dovolj glasno, so poudarili.

Ena največjih nalog borcev je nedvomno tudi zgodovinopisje. Še tem veliko govore, toda piscev je malo. Zdaj skušajo to razširiti na mlade in prvi uspehi so se že pokazali. Izšle so prve brošurice o dogodkih na Gorenjskem kot Krvavec, Rovt, pravkar bo izšla brošura o Okroglem, jeseni pa o Udinem borstu. Na konferenci so tudi predlagali, da bi cerkljanski in goriški zbornik, ki sta izšla kmalu po vojni in predstavljal veliko dokumentarno vrednost, dopolnili in ponatisnili. V delu je Šenčurski zbornik, potreben bi bil tudi za področje Nakla in desnega brega Save — od Stražišča do Jamnika. Pridati pa je treba tudi povojni razvoj, kajti tudi ta je bil v prvih letih ves na ramenih borcev. Obdobje obnove je bilo še vedno del revolucije. Ni bilo ene akcije brez borcev. Tudi zamisel SLO, ki se je začel uresničevati in bil uzakonjen, so zastavili borci. Morda so tedaj premalo vključevali v delo mlade, pa morajo zdaj to nadoknadi.

Novost v zvezi borcev je njihova organizacija. Po novem je njihova skupščina delegatsko urejena. Spomladi so že po krajevnih organizacijah volili deležne za občinsko skupščino, ki se mora sestati vsaj enkrat letno, začrtati politiko, občinski odbor pa se mora sestaviti pogosteje, reševati tekočo problematiko, predvsem pa mora oživljati in spremati delo krajevnih organizacij ZB NOV.

Kot je poudaril novi predsednik Občinskega odbora ZB NOV Kranj Franc Puhar-Aci, morajo borci svojo aktivnost ohraniti na vseh področjih, naj bo to stabilizacija ali samoupravljanje; ne morejo stati ob strani kot veterani, temveč morajo aktivno posegati v dogajanje. Še vedno je med nami veliko borcev, ki so ohranili svojo revolucionarno zvest, predvsem pa izkušnje. Prav ti danes lahko marsikdaj razsojajo kaj je prav in kaj ni.

D. Dolenc

Volitve potrdile zaupanje

Predsedstvo občinske konference SZDL Tržič je v četrtek ocenilo priprave in izvedbo volitev v krajevnih skupnostih ter zdržanem delu

Tržič — Obveljala je osnovna ugotovitev, da so bile volitve uspešne, da delovni ljudje in občani zaupajo v delegatski sistem in so ga sprejeli za svojega, saj v njem vidijo pot za učinkovito reševanje družbenih vprašanj ter za uspešno vključevanje v proces samoupravnega odločanja.

Sicer pa je predsedstvo posvetilo več pozornosti pomanjkljivostim, ki so bile prisotne že med evidentiranjem kandidatov in tudi pri samih volitvah. Predvsem gre za drobne tehnične napake, medtem ko od vsebinskih velja v prihodnje posvetiti največ pozornosti evidentiranju, ki mora postati stalna načrtna naloga. To bo moč uresničiti predvsem tako, da se takoj po volitvah odprije evidentni listi oziroma stalna kadrovská evidenca, v kateri naj najdejo mesto ljudje, ki so že dokazali pravljeno za delo.

Struktura evidentiranih in kasnejje izvoljenih delegatov je v celoti zadovoljiva, različna pa po posameznih krajevnih skupnostih in delovnih kolektivih. Ponekod je izvoljenih premažensk, drugje premažensk mlađih, kar je predvsem odraz aktivnosti in sestave teh sredin. Težave so imeli zlasti v manjših krajevnih skupnostih, kjer izbira kandidatov, pripravljenih prevzeti odgovorno delo, ni tako pestra kot v velikih. V zdržanem delu pa je glavna napaka nepravocasno evidentiranje, saj so ga ponekod opravili tik pred kandidacijskimi konferencami, ponekod pa so ga speljali v preveč ozkih krogih.

Nekaj zapletov je bilo tudi med samimi volitvami. Udeležba volilcev je bila sicer povsod zadovoljiva, tudi nikakršnih izgredov ni bilo, vendar pa so morali v Kompassu in Rogu volitve ponavljati, ker so imeli odprto oziroma napačno kandidatno listo, medtem ko bodo v Zlitu, kjer so predlagali premažensk kandidat, izvedli nadomestne volitve.

V krajevnih skupnostih so se pritoževali največ zaradi prepozno dobrijenih volilnih materialov, zaradi pretesnih volišč in nekoliko pomanjkljivih volilnih imenikov. Volitve same so bile zahtevna naloga, predvsem zato, ker aktivisti niso dovolj usposobljeni zanjo, strokovnih služb, ki bi jim pomagale, pa v krajevnih skupnostih ni. Zato bo pred naslednjimi volitvami potrebno članove volilnih komisij in odborov bolje usposobiti.

Predsedstvo je podvomilo tudi o umestnosti volitev po pošti, saj so prepozno vrnjene glasovnice precej vplivale na izid volitev. Sicer pa bo pred naslednjimi volitvami potrebno temeljito preveriti sedanji sistem delegacij, povezovanja v konference delegacij in delegatskih skupščin ter skrbeti za usposabljanje delegatov in vseh, ki so jim dolžni pomagati pri delu.

H. Jelovčan

Skupščina škofjeloškega sindikata

Škofja Loka — Jutri, 21. aprila, bo v dvorani Centra usmerjenega izobraževanja na Podnu v Škofji Loki skupščina občinske organizacije zvezne sindikatov. Ob tej priložnosti bo občinski sindikalni svet prikazal delo štirih let, razprava pa se bo verjetno posvetila najbolj aktualnim vprašanjem, ki dandanes tarejo delavce. Na temelju štiriletnih izkušenj bo občinska organizacija sindikata gradila tudi spoznanja in izhodišča za delo prihodnjega mandata. Tokratna skupščina bo volila tudi nove člane občinskega sveta, ob sklepu pa bodo podelili letošnje srebrne sindikalne znake.

Slovenski Samoupravljanje ne pa ga komunisti so si enotni

Okoli 300 delegatov in gostov je sodelovalo v delu petih kongresnih komisij, ki so v dveh dneh, kolikor jim je bilo na voljo, pripravile dopolnitve h kongresnim dokumentom, še posebej resoluciji, ki bo v naslednjih štirih letih usmerjala delovanje slovenskih komunistov. Na plenarnem zasedanju zadnjega dne je kongres sprejel v razpravah dopolnjene kongresne dokumente, nato pa so delegati volili v organe ZKS, člane organov ZKS iz Slovenije in delegate za 12. kongres ZKJ. S pozdravnim pismom slovenskih komunistov CK ZKJ in sklepno besedo Andreja Marinca je slovenski kongres zaključil delo.

Na sklepnom plenarnem zasedanju 9. kongresa so delegati poslušali poročila vseh petih komisij. O delu komisije za razvoj političnega sistema samoupravljanja je poročala Tina Tomlje. V razpravi na komisiji, kjer je prebralo referate 52 delegatov in gostov, 25 pa jih je svoje prispevke oddalo, se je potrdila usmeritev kongresne resolucije o političnem sistemu, razpravljalci pa dodali tudi vrsto dopolnitve. Te se nanašajo predvsem na vlogo in odgovornost komunistov za uresničevanje vlog družbenih svetov, upravnih in izvršnih organov, strokovnih služb v samoupravnih interenskih skupnostih za uresničevanje političnih načel svoboščin in pravic ter odgovornosti za uresničevanje enakopravnega položaja italijanske in madžarske narodnosti ter na področju ljudske obrambe in družbenih samosazetitev.

Delegati so v komisiji razpravljalci zlasti o nalogah za zagotavljanje pogojev, v katerih bo delavec kot posameznik in zdrženi delavec lahko uveljavljal pravice, obveznosti in odgovornosti, ki so opredeljene z ustavo in v katerih bo mogel razpolagati in gospodariti z dohodkom, zlasti s presežnim delom, upravljati z družbeno reproducijo in urejati vse druge odnose v družbi. Razprave je še posebej opozorila, da so gospodarska križpotja v veliki meri tudi posledica idejnih razhajanj in neenotnosti v pogledih na temeljne smeri razvoja, ki so dali jugoslovanski družbi specifično, originalno obeležje socialističnega samoupravljanja. Ta neenotnost v praksi vodi do nasprotuječih si učinkov in porušenega ravnowesa v družbeni reprodukciji, pa tudi v družbi. Vendar neenotnosti ni v delavskih in ljudskih množicah, njihov interes za socialistično samoupravljanje je bil izpričan nič kolikor s Titom in po njem. Družbeno akcijo je zato treba usmeriti v prave in ne izmišljene probleme, zagotavljati pogoje, v katerih bo delavec lahko hitreje uveljavil svoj ustavni položaj.

O delu komisije za idejna vprašanja vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture in telesne kulture, v kateri je razpravljalo 57 delegatov, pismene prispevke pa je oddalo še 27 razpravljalcev, je poročal Franc Sal. V razpravi na komisiji je bilo povedano, da so bili v socialistični preobrazbi vzgoje in izobraževanja že dosegli prvi pomembnejši rezul-

tati, vendar preobrazba še ni v celoti segla med delavce, delovne ljudi in občane ter v samoupravne organizacije in skupnosti. Izobraževanje oziroma znanje še prepogosto ostaja v osebna vrednota, ne pa potreba razvoja temeljnih organizacij znotraj dela in družbe v celoti. Zagotavljanje skladnosti pri zadovoljenju delovnih kadrovskih potreb zdrženega dela, pač pa je to mogoče z uveljavljanjem načela permanentnega izobraževanja; pri tem je bilo opozorjeno na že kritično upadanje izobraževanja ob delu oziroma iz dela. Razpravljalci so poudarili nujnost hitrejšega uveljavljanja vsebinskega koncepta celodnevne osnovne šole, ki pa mora biti v praksi bolj preprosto in prilagojen dejanskim možnostim potrebam in razvoju kraja.

V razpravah o raziskovalni dejavnosti je bila izrecena izrazita podpora prizadevanjem, da z znanjem začnemo odločno razreševati številne nerešene gospodarske in druga vprašanja družbenega razvoja. Posebej so razpravljalci opozorili tudi na potreben množičenje inventivne dejavnosti v zdrženem delu.

Komunisti so se zavzeli, da bi v osvobajanju človeka in njegovega dela še naprej prispevala tudi kulturna, da bi prebjala in razvijala tudi njegova ustvarjalna nagnjenja, da bi se bogatilo duhovno življenje, da bi se razvijala humanistična vsebinska osebna zavesti, da bi estetsko plemenitili svoje izdelke ter delovno in živiljenjsko okolje. V komisiji so govorili tudi o nekaterih aktualnih vprašanjih družbene vloge in razvoju samozaščite.

Največ razpravljalcev — 90 — je priglasilo k diskusiji v komisiji za socialistične samoupravne družbene ekonomiske odnose in razvoj, delegatov pa je oddalo pismene prispevke. O delu komisije je kongres poročal Ivo Marek in navedel, da so razpravljalci ustvarjalno prispevali k opredeljevanju kratkorodenih in dolgorodenih nalog za uveljavljanje družbenoekonomskih in družbenopolitičnih odnosov na samoupravni podlagi, hkrati pa izrazili enotno voljo delavcev, da še bolj vztrajamo pri uresničevanju politike ZK. Sedanje in tudi že predkongresne razprave so pokazale pot in perspektivo, da je zavestno, enotno in usmerjeno družbeno akcijo mogoče zaustaviti stihie in premagati težave. Uveljaviti pa je treba takšno

Višje priznavalnine

Kranj — Izvršni svet je na svoji zadnji seji na predlog komisije za zadeve udeležencev NOV in vojaških invalidov sprejel kriterije za podelitev priznavalnin. V občinskem proračunu je za letos zagotovljeno za stalne, občasne in enkratne priznavalnine ter druge oblike za udeležence NOV in svojce ter invalide 6,7 milijona novih din, kar je za 15 odstotkov več kot lani. Od 1. aprila dalje se bodo priznavalnine povečale in sicer bo najvišja stalna priznavalnina 6.137 din, najnižja pa 1200 din. Najvišja občasna ali enkratna priznavalnina bo poslej 7.500 din, najnižja pa 2.200 din. V sprejetih kriterijih so določeni tudi cenzusi mesečnih dohodkov v družini, prosilca za priznavalnino in klimatsko zdravljenje ter tudi najmanjši znesek sredstev za osebne potrebe udeležencev NOV, če so oskrbovani v domovih za upokojence; ti zneski se gibljejo med 2000 in 1000 din na mesec.

D. Dolenc

**e krepiti,
adomeščati s posegi države**

V komisiji za mednarodne odnose je razpravljalo 30 delegatov, ki so predlagali 40 amandmajev kongresni resoluciji. O delu komisije je poročal Jaka Koprive. Razprava je posebej poudarila tesno povezanost naše zunanjine in notranje politike; tako kot se Jugoslavija s politiko samoupravljanja bojuje za emancipacijo delavskega razreda in delovnih ljudi v družbi, se s politiko neuvrščenosti vključuje v prizadevanja vseh narodov po emancipaciji, v boju za neodvisnost in pravico do razvoja. Z vso resnostjo se moramo zavedati, so poduarili v komisiji, da bi vsako odstopanje od socialističnega samoupravljanja, vsako omahovanje in stem povezano nezaupanje v delovnega človeka imelo zelo hude posledice za našo neodvisnost in našo politiko neuvrščenosti. Po kontinentih že dolgo odmeva naš socializem s svojim zaupanjem v človeka, z zahtevno, da mora delavec odločati o presežnem delu, o svojih in družbenih zadevah. V napredni mednarodni javnosti zato odmevajo tudi take težnje in pojavi, ki z najrazličnejšimi motivi in pretezami izigravajo samoupravljanje in ponovno krepijo moč države in njenega centraliziranega odutujenega odločanja.

V komisiji za razvoj in statut ZKS je razpravljalo 36 razpravljalcev, 3 so oddali pismene razprave sprojeti.

je bilo 19 amandmajev, predlogov sprememb in dopolnitvev statuta ZKS. O delu komisije je poročal Ivan Godec. Delegati so v komisiji obravnavali najpomembnejša vprašanja, ki zadevajo organiziranost, idejnopolitično usposabljanje in kadrovsko rast ZK ter nadaljnje naloge. Posebno pozornost je komisija namenila delovanju osnovnih in občinskih organizacij. Razpravljalci so opozorili tudi na primere, ko komunisti v organizacijah združenega dela, krajevnih in drugih skupnostih še vedno neustreznno ali napačno delujejo. V aktivnosti ZK se še vedno srečujemo z oportunističnim zatekanjem k že preživelim oblikam toge in etatistično, pa tudi liberalistično pojmovane vloge ZK. Takšna politika bi lahko vodila k razhajaju ZK z delavskim razredom ter ljudskimi množicami.

Delegati so veliko razpravljali o odgovornosti komunistov v družbenopolitični aktivnosti, še posebej pa je bila poudarjena ta odgovornost v sedanjih prizadevanjih za premagovanje gospodarskih težav. Komisija je ugotovila, da smo v ZKS namenjali veliko pozornost demokratizaciji odnosov in s tem v zvezd pobudi tovariša Tita o kolektivnem delu in odgovornosti.

Pomembno mesto je komisija na menila vprašanju sprememb in do polnitev statuta ZKS.

Beseda delegatov

je Šali:
V temenim se eno slabost v kul-
politiki zveze komunistov
na pojave politizacije tistih
ki terjajo strokovno in
moje narave tudi politično
tudi o tej slabosti ne
razpravljati brez nepo-
zete s konkretnimi pojavi
časa poteka živahnaj
tudi polemična in na trenut-
ost razprava o sloven-
ju pa o uvodu v slovenski
slovenški slovničici itd.
Opaziti ob obravnavi po-
vprašanj tudi tendenze
in celo javne diskvalifi-
posameznikov ali delovnih
in čemer se izrabljajo oblike
socialistične samo-
demokracije, kot so sekcijs
zveze ali sredstva jav-
ne klanja.

štbeni skrb za naš jezik
med drugim tudi s stali-
ja, jaen, logičen, vsem dobro
in ustvarjalen jezik ena
prvin samoupravljaljske
Znostavno se ni mogoče
dogovarjati, če jezik, s ka-
dogovarjamo, ni razumljiv.
Skrb za demokratizacijo
je tirk za njegovo razumljiv-
ljenje odtujenost nasloplju-
či jeziku — ta skrb je
vgrajena kot sestavina v si-
umoupravnega dogovarjanja.
Odtujevanje je značilno
strukturacije. To se je že več
počelo z odtujenim, nede-
stvenim, nerazumljivim jezi-
kem, ki je mogoče manipulirati
in počez in to se tudi do-
Tisti, ki govoriti in piše, mora
na to, da ga bo lahko vsak
razvijalec, ker ima pravico
razume do te mere, da se
zameni na osnovi tega sporočila
Jezik je pravzaprav
celotne družbe. Tega se
zvedamo in reči moram,
ki bi precej osupel, ko sem
ustresek resolucije kongresa,
v katerem ni bilo o tem
izpisanega, čeprav je fe-
redsedstvo CK razpravlja-
vare sej, o teh vprašanjih

Osredkar:

nosti, kot ga še nisem doživel. Pristem pa moram hkrati reči, da nimam občutka, da bi doživel že tako težavno situacijo, tako težavne razmere, v katerih se je znašla raziskovalna dejavnost. Ne bom ponavljal cele vrste primerov od posmanjkanja do popolne ustavitev materialne in finančne spodbude zaravnovanje inovacij. Včasih je to delala banka in to razstavljalata danes je ta stvar praktično popolnoma zamrla... Naj vendarle izrazim upanje. Pred 30 leti je politično vodstvo našlo pota in sredstva, da je prav v najtežji situaciji po informirju dalo močne injekcije raziskovalni dejavnosti, ki jih še danes čutimo. Po tistem takih injekcij ni bilo več. Upam, da bodo tudi danes politično vodstvo in sveda samoupravljalci našli pota in načine, da bodo sedanje stanje, ki vladá v raziskovalni dejavnosti, močno spremenili.

Matevž Oman: Ob uveljavljanju usmerjenega izobraževanja smo se tudi mi vključili v priprave. Predmet umetnostna vzgoja nam omogoča, da s kulturnimi oblikami prodremo v te sredine. Dosedanja zaprtost šolah usmerjenega izobraževanja se je pokazala v počasnem pristopu k kulturni usmeritvi učnih načrtov. Ti zahtevajo za vsa področja strokovnjake. Ne moremo in ne smemo se zadovoljiti s formalnim poučevanjem predmeta umetnostne vzgoje, ki ga poučuje ena oseba, kot se dogaja sedaj. Ugotoviti moramo interes mladih in vplivati na izvajanje kulturnih dni. Na nekaterih šolah nam je uspelo organizacijsko utrditi kulturno društvo. Omogoča nam večji vpogled v kulturna dogajanja v šolah. Učence vključujemo v naše akcije, zagotavljamo jim strokovno pomoč. Zavedati se moramo, da je delo v teh sredinah naložba za naprej. Lahko pričakujemo, da se bodo mladi vključili tudi v društva v krajevnih skupnostih.

stih in nadaljev
Mitja Bilič

Mitja Ribičič:
Odgovoriti moramo na vsako kofiljivo vprašanje, tudi na to, zakaj intervencijo na Poljskem obsojamo, poseg vojske na Kosovu pa opravljujemo kot obrambo naše neodvisnosti in celovitosti Jugoslavije.

jasen glede opravičevanja administrativnih sredstev in kaznovanja politike zaradi meje, ki je sosednja Albanija ne priznava kot helsiško mejo. Kosovo ima svojo mednarodno razsežnost, povezuje se z našo vzhodno situacijo. Rekel bi, da se je tisto, kar se je dogajalo pred našo socialistično revolucijo, pred narodnoosvobodilnim bojem na Balkanu, ki je bil sod smodnika zaradi nerešenih nacionalnih, socialnih in drugih vprašanj, zdaj premaknilo v arabsko-sredozemski priobalni svet. Tam je zdaj v nekem smislu spleten takih protislovij, kot so bila včasih prisotna na Balkanu. Nacionalni, socialistični, surovinski, strateški spori v interesne sfere, boj za hegemonizem med številnimi arabskimi narodi. To je po mojem črna točka svetovnega miru in mi se moramo boriti za sanacijo mnogih žarišč, ki so tukaj odprta in segajo s Kosovom prek albanske republike v naso socialistično Jugoslavijo. Iz tega razloga in ne samo zato, ker bi Kosovo lahko ogrožalo integritet Jugoslavije kot žarišče na meji, moramo temu vprašanju posvetiti ogromno pozornost. V tem pogledu moramo skupaj s tovarisi albanske narodnosti v Kosovski avtonomni pokrajini izdelati ofenzivno platformo za dolgoročno razreševanje problema.

Štefan Korošec:
Dosegli smo tisto stopnjo v družbenem razvoju, na kateri brez intenzivnega vključevanja v mednarodno delitev dela ne moremo več razvijati materialne osnove združenega dela in s tem utrijevati in razvijati socialističnega samoupravljanja. Zato dajejo tako kongresni dokumenti kot referat tov. Popita tej nalogi poseben pomen. Zastavljene naloge na področju ekonomskih odnosov s tujino lahko uresnimico le z doslednim uveljavljanjem in razvijanjem sistemskih rešitev na tem področju. Zato bomo odločno nasprotovali poskušom in pritiskom, da bi se vračali na stare, presežene načine in oblike urejanja odnosov na tem področju. Prav sedaj znova oživljajo zahteve, da bi izvzeli devizje iz celote sredstev

Izvez devize iz celote sredstev, o katerih na temelju svojih samopravnih pravic odločajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, jih ponovno centralizirali v državno institucijo, njihovo distribucijo pa izpeljali po načelih dogovarjanja o pravicah do uvoza blaga in storitev v okviru dejavnosti in grupacij znotraj Gospodarske zbor-

Miran Potrč

Delavci v združenem delu relativno malo, lahko bi rekli nepomembno, odločajo o usmerjanju sredstev v razširjeno reprodukcijo. To naloži v največji meri še vedno zadržujejo upravní izvršni organi družbenopolitične skupnosti skupaj s poslovno-izvršilnimi organi v bankah in samoupravnih interesnih skupnostih. Takšno stanje ima vrsto škodljivih posledic za način družbenoekonomske in materialne razvoj. Samoupravni sistem razširjene reprodukcije v praksi ni uveljavljen. Obseg sredstev za razširjeno reprodukcijo je znatno iznad realnih možnosti in sredstev za akumulacijo združenega dela. Toda za nerealen obseg investicij, ki je značilnost preteklega in tudi sedaj veljavnega srednjoročnega plana, niso v prvi vrsti krivi delavci v združenem delu.

Jože Sedelšak:
Za delavce ni dileme, ali bomo izvažali ali ne, vendar ne za vsak ceno in ne surovin in polizdelkov. Preveč javno govorimo o naših slabostih, saj nas potem še bolj izsiljujejo. Vse več prodajamo pod cene ter prelivamo akumulacijo v razvitejši svet. Rešitev vidimo samo v samopravnih potih in to v dohodkovnih povezavah ter v reproverigah oziroma surovine do izdelka, od trgovine do potrošnika. Vsak delavec naj bi bil zainteresiran za čim večji devizni prihodek. Tako bomo oskrbeli našo reprodukcijske verige, da se ne bodo trgale kot danes. Ob večji oskrbi bomo zagotovili boljše razpoloženje delavcev in s tem tudi večjo ter kvalitetnejšo proizvodnjo. To bomo dosegli s čim boljšim samopravnim planiranjem ter izdelavo stvarnih materialnih bilanc... Pogumno trdimo, da smo v Železarni Ravne dosegli določene uspehe pri izvozih pripravkih, s katerimi smo lažje obvladovali vsakodnevne težave pri nabavi reprodukcijskega materiala za proizvodnjo. Prizadevanja so obrodila sadove. Zato smo se trdneje pripravili, da se da težave. Sa vedno dirži, da je

slogi moc.

Valentina Kos:
Neenakopraven, podrejen položaj
in odstojanost do temeljnih pravic v
socialističnem samoupravnem si-
stemu postavljal brezposebnega v
odnos, ki je izražen z mezdno-

delavca. Če omenim še neuskajeno strukturo družbenoekonomskega proizvodnjskega udejstvovanja in kvalifikacijske strukture aktivne populacije, ki smo jo v preteklosti zaposlovali v negosподarstvu in administraciji, potem lahko rečemo, da nezaposlenost ni samo socialni problem, pač pa pomeni bitko za zaposlitev vsakega posameznika, v prvi vrsti pa uveljavljanje samoupravljanja in humanizacije družbenoekonomskih odnosov. Kvalifikacijsko nezahtevna proizvodnja, ki je dopuščala intenzivno migracijo delovne sile brez izobrazbe, ne doživlja planiranega napredka. Zato današnja mreža šol ni usklajena s kadrovskimi potrebami združenega dela, prednost se daje tako imenovanemu skrajšanemu programu... Kadrovski štipendije v celoti ne izražajo želje združenega dela po prestrukturiraju gospodarstva, mnogi mladi se bodo morali zaradi zasičenosti administracije prekvalificirati. V minulih letih so v poklicih, kot sta na primer ekonomski in administrativni tehnik, videli svojo perspektivo, danes pa kljub kadrovskim štipendijam ranje ne bo dela. Brzoposlni so večkrat prisiljeni skleniti delovno razmerje pod pogojem, ki nimajo nobene zveze z delovno disciplino in družbeno verificiranimi kriteriji za

Alois Kaltenb

Člane ZK čaka v naslednjem obdobju mnogo dela. Potrebno bo še več naporov, da se bo v širokih množicah delovnih ljudi in občanov utrdilo spoznanje, da v našem samoupravnem socialističnem sistemu lahko živimo lepše in bogatejše življenje le z odgovornim gospodarjenjem z družbeno lastnino in vsem našim bogastvom ter v najni medsebojni soodvisnosti. Znebiti se moramo medsebojnega nezaupanja. Prevladati morajo medsebojni dohodkovni odnosi in interesi za združevanje dela in sredstev, ki morajo naše gospodarstvo močnejše kot do sedaj povezati v skupno in usklajeno celoto, ki se bo bolj sposobna prilagajati gospodarskim gibanjem, mednarodni delitvi dela, ki bo zagotavljala socialno varnost in delo sedanjim in bodočim rodovom. Pospešen razvoj našega socialističnega samoupravnega sistema je edina alternativa za premogovanje sedanjih in bodočih gospodarskih

Vloženi denar daje več hrane

Združevanje sredstev za intervencije v kmetijstvu in porabo hrane je v kranjski občini že dalo dobre rezultate – Povečala se je oddaja mleka, stalež živine se ni zmanjšal, več hrane so pridelale tudi hribovske kmetije

Kranj – Čeprav je zaenkrat še težko ocenjevati rezultate, ki jih daje združevanje sredstev za izvajanje intervencij v kmetijstvu in porabo hrane v kranjski občini, saj je od ustanovitve sklada minilo šele leto dni, pa vendar ne mogoče mimo nekaterih brez dvoma dobrih dosežkov.

Po samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za intervencije in porabi hrane v občini Kranj za to srednjoročno obdobje se je lani v sklad natekel 11 milijonov novih din iz 0,3-odstotnega prispevka ob bruto osebnih dohodkov. Ta sredstva bi bila seveda lahko še večja, če bi se sedanjemu 201 podpisniku sporazuma pridružile še ostale delovne organizacije v občini, saj jemo vsi, zato naj bi tudi vsi združevali del sredstev za več pridelane hrane. Vse prihodkov sklada je bilo lani skupaj s prenesenimi sredstvi ukrajnjenega sklada za pospeševanje zasebne kmetijske proizvodnje in dru-

gimi prihodki 15,5 milijona din. Za leto pa finančni načrt obsegata dva krat večje prihodke, s katerimi bi lahko učinkoviteje z regresi, primjami in drugimi načini pospeševali rastlinsko in živalsko pridelovanje v občini, kmetijsko pridelovanje v hribovskem območju, pospeševali zavarovalstvo živine, omogočali večji delež strokovne pospeševalne službe, del sredstev pa je namenjen tudi štipendijam za kmetovalske poklice.

Klub temu, da so na nekaterih postavkah lanskega finančnega načrta nekatera sredstva ostala neporabljena, vsega skupaj je ostalo 2,2 milijona din, pa je bil za druge namene denar več kot dobro naložen.

Izjemen je prav gotovo podatek, da je bilo lani v kranjski občini zavarovano kar 70 odstotkov vse živine, saj je to vsekakor številka, ki bi ji primerjavo še kje v Jugoslaviji res težko našli. Iz sklada je bilo za

zavarovanje poljščin in živine lani izplačano nekaj več kot 4 milijone novih din, kar je skoraj celotni planirani znesek.

Učinki združevanja sredstev za hrano so se še posebej pokazali v premijah, namenjenih za mleko in živino v hribovskem področju kranjske občine. Za premije za mleko je bilo lani izplačanih več kot 914.000 novih din ali za 28 odstotkov več, kot je bilo planirano, kar seveda pomeni, da so kmetje v teh predelih dobili spodbudo, da še naprej odajajo mleko in goje živino. Takšna skrb za hribovitja področja bo seveda vplivala na razvoj teh kmetij, morda bo celo povsem ustavila odseljevanje v dolino.

Učinki premij za mleko in živino so se pokazali tudi v ravninskem delu. Čeprav se je lani v Sloveniji odkup mleka nekoliko zmanjšal, je v kranjski občini porastel, sicer samo za skromnega pol odstotka, a vendar. Izrednega pomena je tudi kljub neugodnim cenam ohranjen stalež živine. Še večjih učinkov tako gleda mleka in živinoreje si v Kranju obetajo tudi letos, saj je za premije, regrese in dotacije za pospeševanje prasičereje in ovčereje ter seveda govedoreje in konjereje predvidenih skoraj 12 milijonov novih din, za pospeševanje kmetijske proizvodnje v hribovskih predelih pa še 4,5 milijona novih din.

Kako pomembno je postal pridelovanje hrane in seveda tudi to, da je za napredok kmetijstva zajetirana širša družbenega skupnosti, so ne nazadnje spoznali tudi mladi, saj se je v še lani odprtih oddelek kmetijske šole v Kranju vpisalo že 50 učencev, med njimi 13 iz kranjske občine.

L. M.

DOM UPOKOJENCEV KRAJN, p. o.

Cesta 1. maja 59

Komisija za delovna razmerja in osebne dohodke objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. KV KUHAR – en delavec
2. KUHINJSKA POMOČNICA (PK KUHARICA) – dva delavca
Zaposlitve enega delavca je možna takoj.
3. DELAVKA V KUHINJI – en delavec, za določen čas od 15. 7. 1982 do 15. 3. 1983 (nadomeščanje delavke za čas porodniškega dopusta)
4. NEGOVALKA – en delavec
5. STREŽNICA – en delavec
6. ČISTILKA – en delavec
7. PRIPRAVNICK S KONČANO SREDNJO EKONOMSKO SOLO – en pripravnik

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Začetek opravljanja del in nalog je planiran za mesec september 1982. Delo je dvo in troizmensko. Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Stanovanj nimamo.

Za vsa dela in naloge se zahteva sposobnost in veselje do dela s starejšimi ljudmi in naslednja strokovna izobrazba:
pod 1 – gostinska šola – smer kuhar

pod 2 – dokončana osnovna šola in tečaj za PK kuharico

pod 3, 5, 6 – dokončana osnovna šola

pod 4 – nepopolna srednja šola medicinske smeri

Pismene prijave z opisom dosedanja zaposlitve in spričevalom o izobrazbi naj kandidati vložijo v 15 dneh po objavi na naslov: Komisija za delovna razmerja in osebne dohodke pri Domu upokojencev Kranj. O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRAJN

Planiranje zaposlovanja

Zaposlovanje obsega po zakonu o spremembah in določilih zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti tiste dejavnosti, ki omogočajo delovnim ljudem, da uresničujejo pravico do dela ter temeljnim in drugim organizacijam zdržanega dela, da oblikujejo in urejajo politiko zaposlovanja. S politiko zaposlovanja si delavci v temeljnih in drugih organizacijah zdržanega dela, SIS in drugih organizacijah v skladu z družbenimi plani določajo zlasti kadrovsko programiranje in načrtno pripravo kadrov, takšno zaposlovanje, da delavci lahko pri delu učinkovito izkoristijo pridobljeno znanje oziroma delovne zmožnosti, načrtno izpolnjevanje poklicne in izobrazbene sestave zaposlenih ter pravočasno prilaganje in preusmerjanje strokovnih sposobnosti delavcev novim zahtevam razvoja organizacije zdržanega dela in njene dejavnosti ter ustvarjanje možnosti za zaposlitve invalidnih oseb.

Politiko zaposlovanja načrtujemo letno, petletno ter za daljše časovno obdobje v temeljnih in drugih organizacijah zdržanega dela ter v družbenopolitičnih skupnostih v odvisnosti od ostalih elementov razvoja. Za doseglo skladnosti družbenega razvoja je potrebno dogovarjanje in sporazumevanje. Temeljne

in druge organizacije se sporazumevajo med seboj v okviru občine in kot rezultat tega sta dogovor o temeljnih družbenega plana občine za obdobje 1981–85 in družbeni plan 1981–85. V občinski skupnosti za zaposlovanje je na podlagi uskladitev elementov programa za obdobje 1981–85, uskladitev elementov zagotovljenega programa v SR Sloveniji ter samoupravnega sporazuma o zdrževanju sredstev solidarnosti bil sklenjen samoupravni sporazum o temeljnih plana občinske skupnosti za zaposlovanje za obdobje 1981–85 ter plan občinske skupnosti za zaposlovanje za obdobje 1981–85. Občine usklajujejo v okviru republike, republike v okviru države, kjer je ravno tako rezultat dogovor o temeljnih družbenega plana in družbeni plan za obdobje 1981–85.

Izvajanje kratkoročne politike zaposlovanja pa je opredeljeno v resoluciji o politiki izvajanja družbenega plana SFRJ, SRS in občin za obdobje 1981–85 v tekočem letu. Spremljajoči akt občinskih in republike resolucije je letni načrt zaposlovanja, v katerem so konkretnizirane družbeni usmeritve s področja zaposlovanja. Letni načrti pa nastajajo pri občinskih skupnostih za zaposlovanje kot mestu usklajevanja temeljnih in drugih organizacij zdržanega dela o potrebah o novih zaposlitvah na podlagi dejanskih kadrovskih možnosti.

Kot pomoč realnemu planiranju potreb po novih delavcih pripravlja strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje za Gorenjsko osnovne potudate o razpoložljivem kadru (prliv iz šol, rezerve, brezposelnih) in njihovi strokovni usposobljenosti. Gravita, ki jih je strokovna služba pripravila kot orientacijo pri planiranju potrebnega kadra za leto 1982, so: analiza ibanja zaposlenosti in brezposlednost za vse mesece leta 1981, cena gibanja zaposlenosti do konca leta 1981, ocena možnosti zaposlovanja, zaposlenosti do konca leta 1982 na osnovi srednjoročnega plana in kriterij in pogoji zaposlovanja za leto 1982. Kot dodatni zavezujoči akt o izvajjanju politike zaposlovanja se je v letu 1982 uveljavil še samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini za leto 1982.

Elizabeta Hribar

Premoga ne bo dovolj

Merkurju, ki poslej s premogom za široko potrošnjo oskrbuje vso Gorenjsko, je doslej uspel s sporazumi in pogodbami zagotoviti 59 tisoč ton premoga, s čimer so letošnje gorenjske potrebe le polovično pokrite – Dovolj pa bo na voljo drž

Energetska kriza je stanjala naftni curen in obrnila pozornost spet na premog, ki že nekaj časa ni bil »nič več vreden«. Udobje je bilo pač kuriti s kuričnim oljem. Rudnike smo zanemarili in čez noč jih ni moč tako usposobiti, da bi lahko rudarji zdaj nakopali toliko premoga, kot ga potrebujemo.

Kranjski Merkur poslej s premogom oskrbuje vso Gorenjsko, saj je Kurivoprodaja Škofji Loki oskrbo odpovedala. Pri Merkurju ocenjujejo, da bo potrošnja premoga letos porasla za 20 odstotkov. Vendar je težko oceniti, kolikšne so zaloge premoga pri potrošnikih. Vsekakor pa je na dlanu, da pomanjkanje kuričnega olja poveča pritisk na premoga, tudi na električno energijo.

Toda tudi s premogom bomo morali prihodnjo zimo varčevati. Pri Merkurju so doslej uspeli s sporazumi in pogodbami zagotoviti 59 tisoč ton premoga, od tega 31 tisoč ton iz slovenskih in 28 tisoč ton iz bosanskih rudnikov. »Odprt« je le še manjši rudnik rjavega premoga v Mostarju, kjer je Merkur dolgoletni kupec in na podlagi kreditnega odnosa bo skušal dobiti letos tisoč ton premoga, do leta 1985 pa naj bi dobave zrasle na 5 tisoč ton.

Seznam rudnikov je tako izčrpan. To pomeni, da bodo gorenjske potrebe po premogu le polovično pokrite. Pri Merkurju namreč ocenjujejo, da gorenjska široka potrošnja letos potrebuje 120 tisoč ton premoga, dodati pa moramo še 20 tisoč ton za Škofijo Loko.

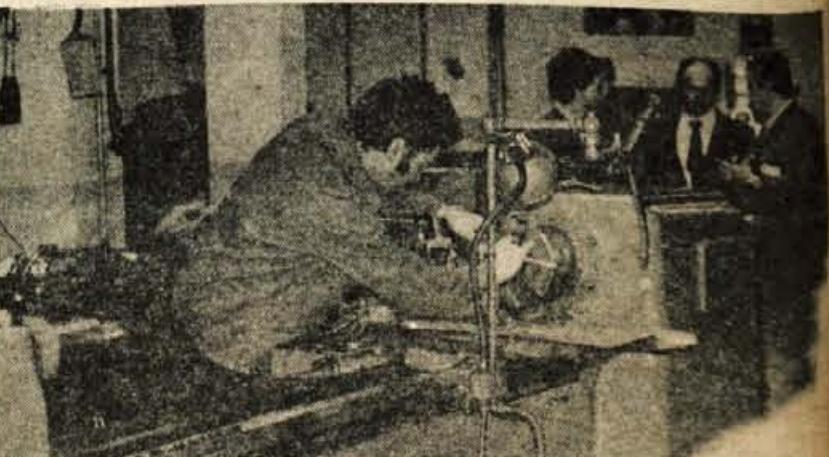
Samo po sebi se zastavlja vprašanje, kako da je bilo lani več, saj smo minulo zimo kolikor toliko dobro prebrodili. »Rešil« nas je lignit iz kolubarskih rudnikov, ki so šoštanjski termoelektrarni dobavili 500 tisoč ton premoga in tako je bil za široko potrošnjo sproščen velenjski lignit. Letos vse kaže, da bo ta možnost odpadla, saj kolubarski rudniki zahtevajo sovlaganja v višini 470 milijonov dinarjev, ki jih pa v Sloveniji ni moč zbrati.

Druga možnost, da bi pokrili potrebe po kurjavu, je uvoz briketov iz nemške demokratične republike, od koder naj bi jih prišlo v Jugoslavijo 200 tisoč ton. Briketi imajo celo boljšo kurično vrednost kot rjavi premog, tudi za kurjenje so priročni. Le dražji so od rjavega premoga. Vendar končna beseda o uvozu še ni bila izrečena.

Če bo torej letos s premogom težko, pa pri Merkurju pravijo, da ne bo zadreg z drvmi. Lani so jih odkupili od kmetov 150 tisoč kubičnih metrov, tudi letos jih bo na voljo dovolj.

Slej ko prej po postaja vse bolj jasno, da premog ne more čez noč nadomestiti naftnih derivatov, čeprav rudarji zdaj dosegajo rekordne izkope. Tudi električne energije nimamo v izobilu in minilo zimo so s težavami kraljili oskrbo. Edini izhod iz energetske krize je torej varčevanje, čeprav se je s tem še tako težko sprizazniti. Morda nas bo k temu prisilila tudi vse dražja energija. Tako je premog iz slovenskih rudnikov z aprilom dražji za 20 odstotkov, iz bosanskih rudnikov pa za 23 odstotkov.

M. Volčjak

Kovinarji Kamnika že drugič tekmovali

Kamnik – Občinska sindikalna sveta Kamnika in Domžala sta v soboto pripravila drugo proizvodno delovno tekmovanje kovinarjev v štirih kamniških delovnih organizacijah: Titanu, Zarji, Stolu in Kemijski industriji Kamnik. Na tekmovanje se je prijavilo blizu sto tekmovalcev, vendar jih je slednji tekmovalo le 55. V primerjavi z lanskim letom, ko se je proizvodno delovnega tekmovanja udeležilo le 28 kovinarskih delavcev, je udeležba na letošnjem tekmovanju seveda precejšnja napredek.

Napredek pa pomeni tudi obseg delovno proizvodnih poklicev, katerih predstavniki so sodelovali na tokratnem tekmovanju. Pomerili so se kovinostrujarji, kovinorezkarji, orodjarji, klujčavničarji, kovači, varilci ročno električnega postopka, varilci s CO₂ in plamenski varilci. Tekmovanje so začeli s pismim preverjanjem znanja iz samoupravnega sistema, poznavanja materiala, predmetov dela, strojev in orodja, znanja iz osnovnega proizvodnega procesa, sposobnosti za presojo kvalitet dela ter varstva in varnosti pri delu. Potem pa so rezkalci, strugarji,

brusilci, orodjarji in klujčavničarji izmenah zavzeli stroje v Titanu, varilci v Stolu in Zarji, kovači v Kemijski industriji.

Ocenjevalci so imeli kaj težko delo, saj so

stroje in je bilo težko presoditi, kdaj

od njih prednjači v natančnosti

gospodarnosti in slednjič produktivnosti.

Zmagovalci proizvodno delovnega tekmovanja iz občine Šent Jurij (sprva so kanili v tekmovanje pritegniti še tekmovalce sosedne občine Litija) se bodo udeležili letosnjega republiškega tekmovanja kovinarjev v Krškem.

Tudi letos je struktura tekmovalcev obsegala izključno kvalificirane in visokokvalificirane delavce. Udeležba delavcev je pokazala precejšnje zanimanje, tako da si upajo Kamničani in Domžalčani nadaljevati z lani začetno tradicijo delovnega tekmovanja. Eden od ciljev tekmevanja pa je tudi zbuditi zanimanje za poklice, ki so občinskemu gospodarstvu (in tudi širšemu družbenemu) potrebni, vendar žal med mladimi v solah interes zanje vidno usija.

D. Žlebih

AVTO-MOTO DRUŠTVO TRŽIČ

razpisuje po skepu Izvršilnega odbora javno licitacijo za prodajo osnovnih sredstev

OSEBNEGA AVTOMOBILA ZASTAVA 750 LUX

letnik 1978, izklicna cena 45.000 din, vozilo je v voznem stanju, registrirano do oktobra 1982.

Javna licitacija bo v sredo, 21. 4. 1982 ob 16. uri na upravi Avto-moto društva Tržič, ulica heroja Bračiča 4. Na licitaciji enakopravno sodelujejo fizične in pravne osebe. Prometni davek v izkljuchi ceni ni zaračunan.

Oglej avtomobila je eno uro pred licitacijo. Vse informacije dobite po telefoni 064-50-045.

Če bi bil Valvasor, bi klesal marmor

Toneta Logondra pozna veliko ljudi. Podoba slokega, visočega z brado je zlita s podobo škojeloškega mesta. Pokimal vam bo Ločan, da ga pozna. Manj jih bo vedelo, da je naredil spomenik v Groharjevem naselju, kdo je postavil klopi in Jurija pred Namo. Preprosto, postali so njihovi. Tone Logonder svoje umetnosti nikoli ni vsljeval. Daje jo.

Tone Logonder razdaja svojo umetnost ljudem. Kako naj si sicer učimo, da je petkova otvoritev izstave zbrala toliko ljudi? Povsem napolnili galerijo na loškem trgu, dvesto, morda celo več, bři jih vse začeli. Vse drugače je bilo kot včeraj, ko se jih zbere nekaj deset, ali jimi največ umetnikov. To so pridi ljudje, ki redkokdaj ali nikoli ne pridejo na razstave. Neneden sem, nisem pričakovan, da jih bo toliko, je dejal in ni včeraj radosti, ki se je iskrila v njem širokem nasmehu. Morda je potreben celo na grde trenutki, ki jih je lani doživel Toneta, ko so odkrivali Groharjev spomenik, ali pa pred novo šolo v Ljubljani, ko so odkrivali Zihelrov.

«Naravnost, da bi bili užaljeni, ne bi povabil,» so dejali člani skupine, ki so peli na otvoritev razstave in številnega obiska. Torej je veselil Andrej Rant, s svoje pesmi. Veselil in bil tudi, da je prav on tisti deček, ki je kipar portretiral pred mnogimi

obiskovalci so bili gostje s kimi so v Ljubljani prisostvovali kongres slovenskih komunista. Brez dvoma se jim bo široko, odprta razstava vtisnila v skupino. Muzej je razstavo pripravil Logondrovi 50-letnici življenja. Torej je Andrej Pavlovec, s fotografskim učinkovito opremil. Tone Logonder. Podaja prek kiparjev dela. Življenjska razstava predstavlja vse poti Logonderja.

Umetniki vezljudni

Umetniki so brez dvoma Logonder, ki jih ljudje najbolj poštujeta. Postavljeni so v javnost, življenju. Vsek dan jih videvaš, postavljajoši se predstavljeni v skulpturi so to, po katerih jih najdeš v bron. Tomaž Lunder je resničnost pričaral z odličnimi fotografijami. Logondrovih spomenikov se je nenehom na poslopju banke v Ljubljani, sledil je doprsni kip Kovačiča pred istoimensko Triglavom. Leta 1967 so odkrili spomenik Ivanu Groharju v Groharjevem naselju v Škofji Luki prostoru, kjer je med travniki slikal veliki mo-

concert
mladega punka

Po zanimivem koncertu mladih slovenskih glasbenikov, ki je vodil Marko Brecelj, bo v soboto, 22. aprila, ob 20. uri v kulturnem domu še »komplikacijska« koncertna nočne rock glasbe. Koncertu bodo nastopili Indus Bag, Kuzle in drugi. Razen slednjih so vsi poznati skladbe za najnovejšo jugoslovansko ploščo z naslovom »V naši domovini biti mlad«, ki se imenuje tudi tokratni koncert.

Torej, za predstavitev tiste nočne scene, ki je nastala večino po izidu plošče »Novi punk«, so njeni izvajalci pa so tudi aktivni v današnji novoslovenski darsbi. Razen kranjskih (ki smo jih na nekaterih mestih že lahko poslušali) se torej tako pohvalijo s posnetki na višini, tudi s precejšnjim številom, med katerimi velja omeniti solidarnosti s poljskim koncertom pred meseci v hali Tivoli. V bližnjem nastopom Marka Ivana Volariča-Fea in skupine ter napovedanem samostojnem koncertu Pankrtov, ki najde v Kranju snemala ljubljanska televizija, bo četrtek večer še bolj trenutno zelo živahno koncertno dejavnost Kluba ljubiteljev organizira prireditve.

Marko Jensterle

Potepuhove igre

V lutkovnem gledališču, lutke, glasbu Kiselačnemu bo v četrtek, 22. aprila, ob 16. in ob 18. sporednu lutkovna igra »Potepuhove igre« severa.

Prvi koncert letosnjega srečanja je bil v petek, 16. aprila, v prostorju Šolskega centra Boris Zihel v Škofji Luki. Nastopili so: Komorni pevski zbor Loka iz Škofje Loke pod vodstvom Janeza Jocifa, nonet Mladi zadružniki iz Škofje Loke pod vodstvom Franca Potočnika, oktet Cvetka Golar iz Škofje Loke pod vodstvom Franca Čufarja in moški pevski zbor Alpina Žiri pod vodstvom Slobodana Poljančka.

Drugi koncert je bil v soboto, 17. aprila, v kulturnem domu Rete-

da razvija prav tak motiv. Z Jakom sva postala zelo dobra priatelja.«

Veliko se ukvarja z medaljami

Tone Logonder je naredil veliko osnutkov za medalje in značke, na katerih je upodobil znane može in druge motive. To njegovo delo je manj znano, razstava nam ga je približala. Preden je študiral na likovni akademiji, je končal graverski oddelek tedanje umetnostnoobrtnice šole v Ljubljani. Graver je torej, kar mu omogoča odlično medaljersko delo. Graverji, ki po njegovih osnutkih delajo medalje in značke, vedo, da težav ne bodo imeli. Pri izdelavi reliefa za medaljo mu poznavanje graverstva omogoča, da značko, medalo vidi v končni izdelavi, da postopek izdelave zanj ni ovira.

Loški muzej je pregledno razstavo dela kiparja Toneta Logonderja pripravil ob njegovi 50-letnici.

Groharjev portret je delal sedemkrat

Logondrovi portreti so skrajno realistični. Sam pravi, da je podobnost zanj osnova, nato odgovori na vprašanja okolja, kjer bo spomenik stal. Zanimivo je, kako je portretiral Groharja, ki ga ni mogel poznati. Začel je po fotografijah. Nato se je držal Cankarjevega opisa. »Fotografije so retuširane, zato podobnost po njih zbledi,« pravi. Zato fotografijo odvrže in portretira po pripovedi, po spominu. Groharja je »preveril« Maklevžkov Andrej, starejši mož, ki je tedaj še živel in je Groharja poznal. Andreja je Tone povabil v atelje, na kozarček vina. Ko se je možakar začel razgledovati po ateljeju je dejal: »Tamble imaš pa Groharja, prav takšen je bil.«

Tudi Borisa Zihelja je začel delati po fotografiji, nato po spominu, saj sta bila dobra znanca. Portret Jožeta Gašperšiča je delal po narekovanih njegove hčere Zlate Ognjanovič. Preverila ga je vsa žlahta, »prav takšen je bil,« so dejali vsi po vrsti.

Kmečka ženska

Druga pot Logondrovega kiparstva je motiv kmečke ženske, ciklus figurativnih plastik. Etnografsko figura kmečke žene je doslej študiral v petih različnih različnih velikosti. V tem kiparskem stilu so nastale: čipkarica, klepetulji... Plastike, ki so občuteno domače, naše. »Moj študijski razvoj so, ki ni namejen ne spomeniškemu gradivu ne prodaji,« pravi Tone Logonder. »To je tista moja ustvarjalnost, ki jo je Pavlovec označil kot odmev na Barlachovo postimpresionistično smer, ki k nam sega prek Savinške. Že moj profesor Frančišek Smerdu me je navajal, naj študiram Barlacha. Ko sem figuro že razvila, sem začel v Savinškov atelje in spoznal,

Njegova življenjska radost je marmor

»Naš hitri čas klesanju marmora ni naklonjen, toda marmor je moja življenjska radost,« pravi Tone Logonder. Drag material je to, delo z njim je dolgotrajno. Drobilj in krhek je za klesanje, prenese zaprete figure.

Da je marmor resnično njegova življenjska radost, odseva že pripoved. Navdušeno začne pripovedovati o starih mojstrih, o starih rimskih stvareh, ki jih je gledal po Italiji. »Kako so klesali, umetnostni zgodbivinarji ne znajo razložiti, kako...« govoril skorajda sam sebi.

»Če bi bil Valvasor, bi klesal marmor,« smeje vzkljukne. »Valvasor je zapravil svoj grad za Vojvodino Kranjsko. Če bi ga imel jaz, bi ga zapravil za marmor.«

Edini kipar med množico slikarjev

Kako to, da Tone Logonder kipari, saj je prav škojeloški svet poln slikarjev? Edini loški kipar med slikarji je, lani sta se mu pridružila »prišleka« Gorazd in Aljoša Sotlar.

»Na Škojeloškem so vsi slikarji, že od srednjega veka naprej je tako. Če ne gledamo le Škofo Loko, temveč tudi Selško dolino s Sorico ter seveda Poljansko, je ta kraj po številu slikarjev na prvem mestu v Jugoslaviji. Poglejte, na Korčuli pa so vsi kiparji. Na kamnu so zrasli, iz kamnosekov so izšli. Loška pokrajina pa je tako lepa, da človek ne more nikitam, ne da bi kaj naslikal. Vedno sem hotel biti slikar, toda s svojim slikarstvom nisem bil zadovoljen. Nisem znal narisati figure in portrete, človeka prikazati takšnega, kot je. Toda še danes rad naslikam gorski motiv ali domačo pokrajino.«

M. Volček

Srečanje pevskih zborov

Škoja Loka – Zveza kulturnih organizacij Škoja Loka je minule dni pripravila tradicionalno srečanje pevskih zborov, na katerem zbori iz vse občine predstavijo svoje enoletno delo. Letošnje je bilo posvečeno kongresu zvezne komunistov in 90-letnici Titovega rojstva.

Prvi koncert letosnjega srečanja je bil v petek, 16. aprila, v prostorju Šolskega centra Boris Zihel v Škofji Luki. Nastopili so: Komorni pevski zbor Loka iz Škofje Loke pod vodstvom Janeza Jocifa, nonet Mladi zadružniki iz Škofje Loke pod vodstvom Franca Potočnika, oktet Cvetka Golar iz Škofje Loke pod vodstvom Franca Čufarja in moški pevski zbor Alpina Žiri pod vodstvom Slobodana Poljančka.

Drugi koncert je bil v soboto, 17. aprila, v kulturnem domu Rete-

Osnutek scenarija za postavitev stalne zbirke Planinskega muzeja

Muzej slovenskega planinstva

V novejšem času dobivajo muzejske zbirke vse večji pomen, ne le kot razstavno blago, marveč tudi kot predmet proučevanja, spoznavanja preteklega, razumevanje sedanega in načrtovanje bodočega. Način oblikovanja – tudi stalna muzejska zbirka je razstava – izhaja iz osnovnih podatkov o prostoru postavitev, času trajanja razstave in njenega namena.

Za Planinski muzej je vsaj deloma že ugotovljeno, da bo v starosti, ki ni bila zdana v razstavne namene. Torej se bo morala postaviti razstave, zbirke, prilagoditi že danim prostorom, kar bo verjetno v nekaterih primerih narekovalo krčenje števila eksponatov oziroma nadomeščanje manjkajočih predmetov z drugimi razstavnimi sredstvi – fotolegendami, grafikonami, teksti, dokumenti in podobno.

Cas trajanja je določen že z naslovom. Ker je to muzejska zbirka, bo tudi stalno postavljena in bo le dopolnjevana z občasnimi spremembami in dopolnitvami.

Namen razstave je študijski prikaz gradiva, ki pa bo razstavljen na popularen način z dobrino mero poučne vsebine in atrakcije. Glavna tema v muzeju bo razvoj slovenskega planinstva od začetnih korakov do osvajanja vrhov v tujih gorstvih. Če začetke nekoliko podrobnejše opredelimo, potem že naletimo na dve veji, ki jih bo treba preiskati in razstaviti.

Planinstvo se je začelo s pašo in z divjim lovom, kar pomeni obdobje neorganiziranega zahajanja v gore. Torej bo moral zbirka obdelati pašništvo in planinstvo v planinah, lov in divji lov. Po tem obdobjju bomo prikazali začetke organiziranega planinstva, borbo za ohranjanje slovenstva v planinah nasproti navalu avstrijsko-nemških posegov. Tu bo verjetno treba poudariti gradnjo slovenskih planinskih postojank, pri čemer ne bomo smeli prezeti Aljaževih naporov v tej smeri. Kmalu zatem bo treba že prikazati alpinistične dosežke vse od Skalašev in drugih do J. Čopa. Ob tem bo potreben kar poseben oddelek za zgodovinski prikaz naše gorske reševalne službe in prikaz današnjega stanja.

Druga veja bo moral zajeti slikovni material, n. pr. vse od najstarejše grafike Triglava pa drugih najstarejših upodobitev gora v bakrorezu do prvih fotografiskih prikazov in od tod naprej do slikarskih upodobitev in fotografij živečih slikarjev in fotografov.

Koliko bo v muzeju prikazan tudi razvoj smučarstva pri nas ali samo v triglavskem pogorju, je odvisno od razpoložljivjega muzejskega gradiva. Nesporočeno pa je, da sočasno tudi ta zvrst udejstvovanja v muzejski zbirki.

Za atraktivni del bo treba zbrati podatke vse od prvih pristopov na Triglav in druge vrhove ter kasnejših, saj je znano, da je Valentijn Vodnik že leta 1795 stopil na vrh. Leta 1848 je bil na vrhu Triglava slikar Pernhart, ki je naslikal panorama Triglavskega pogorja.

Svede v tem delovnem osnutku ne moremo stvari obravnavati podrobnejše, kajti to so samo smernice, po katerih bo treba izdelati scenarij. Že zdaj se namreč vsljujejo nekatere vprašanja: ali razširiti muzejsko zbirko na vso Slovenijo ali ostati v mejah Triglava (nacionalnega parka), ali pokazati razvoj smučarstva od Blok (Valvasor) naprej po vsej Sloveniji. Se vrsta je takšnih nedorečenosti, na primer, v kolikšni meri bodo zastopane geologija, rastlinstvo, živalstvo in podobno.

Brez dvoma bo treba, če bo le razstavni prostor dopušča, glavni razstavi dodati še vrsto vzporednih tem kot pojasačnega elementa glavne razstave.

Menim, da je ta osnutek dobra podlaga za razgovore, ob katerih se bo izoblikovala dokončna podoba bodočega muzeja, kajti le v pogovoru vznikajo ideje, sprejemljive ali tudi ne; slednje lahko brez skode zavzemamo, dobre obdelamo.

Andrej Pavlovec

Druga plat festivala

Sveža zamisel mladega umetnika o dokumentarni izvedbi filma »Festival brašča in enotnosti« – Trajen zapis pomembne mladinske prireditve v Kranju s tem dobiva tudi umetniški prizvod

Festival je moč filmsko obdelati več načinov. Ni nujno, da ga prikazuješ v kronološkem zaporedju, da bi uvel celoto. Moj scenarij je dokaj subjektivno zastavljen, temelji pa na zamisli iz znanega filma Makavejeva »Parada«. Festival bratstva in enotnosti nameravam pokazati z detajli, ki si sledi v navidez nelogničnem zaporedju. To daje neko novo miselno vsebino, tu je moč brati med vrsticami; s pomočjo filmskega jezika lahko obarvaš dogajanje groteskno, lahko si mestoma kritičen, spodbujaš k razmišljaju. Le z golum reportažnim zapisom brez barve ne opraviš veliko.

V filmu bi se rad približal občutju ljudi, kako večina dojamne teme manifestacijo, kakršna bo bratski festival. Vsakomur ostanejo najbolj v spominu množičnost, zabava, medsebojno spoznavanje in bliževanje, v čemer je prava vsebina bratstva. Z nobenim parolom se ne da te vsebine verneje izraziti. Prav zato bom gradil na množičnosti. Posamezne osebe, ki jih bo živo dogajanje iztrgal, iz množice, na primer govorniki, posamezniki na športnih tekmovanjih, bodo prikazani kot detajli te množice.

Filmski prikaz festivala bratstva in enotnosti pa temelji, kot je bilo rečeno, na dogajanju iz ozadja. Pripravljanje na sprejem množice mladih, krasitev mesta, postavljanje odrova, to namerava Božo Grli uporabiti za rdečo nit svoje filmske priovedi. »Moj film se konča z začetkom festivala,« pravi. S tem verjetno želi povedati, da je gledalcem ponudil drobce zakulisnega dogajanja, od tod pa jim je odpri svobodno pot za razmišljjanje o dogajanju na samem festivalu. Film, pravzaprav 30-minutno oddajo, bo prikazala ljubljanska televizija v okviru oddaje »Mladi za mlade«.

D. Žlebih

BOGDAN
ŽONTAR

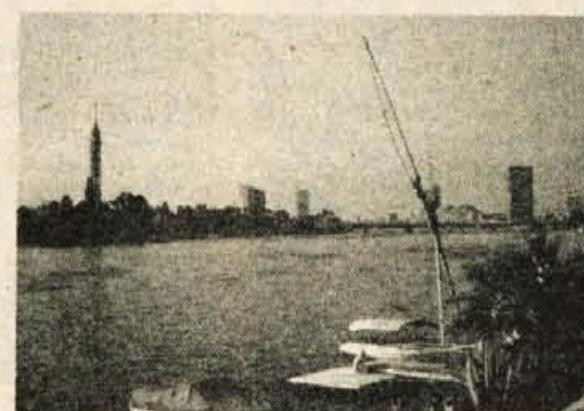
Ko študent na rajžo gre

24

Obnašajo se povsem nasprotno od evropskih predpostavk, po katerih bi morali vsakega, ki ima na sebi nekaj vrednega kraje, takoj napasti. Sramežljivo umikajo poglede, najbrž mi je zgroženost narisana na obrazu. Edine, ki se ne zmenijo zame, so koze. Otroci se počasi ojunačijo in se mi procesija, ki leže za mano, približa. Nasmehi in pozdravi jih opogumijo in kmalu se me prvi dotakne, pocuka za majico tuja, ki je nalač zašel mednje, a glej ga vraga, to hočejo narediti vsi. Klobčič skakajočih teles je odprt samo še pred mano, otroci stegujejo roke drug preko drugega, me cukajo za majico, torbo, lase, jaz pa zakrivam fotoaparat in se prebijem do železnice, preskočim zid, kjer se oni ustavijo in si po nekaj deset metrih oddahnem. Za spomin mi je ostala strgana majica, strgana torba, nekaj prash po rokah in vratu ter nekaj las manj na glavi.

Promet skušajo v tem prenatpanem mestu urediti s policaji v vseh večjih križiščih, zelenia luč luč brez njihovega žvižga ne pomeni nič. Ceste si družno delijo vprege, jezdci, kolesarji, ljudje z vozički, avtobusi, kamioni in vseh vrst osebnih avtomobilov, robove pa si prsvajajo razno razni obrtniki, predvsem mehaniki in kleparji. Avtobusi, večinoma brez vrat in razbitimi okni, vsi polni ljudi, ki ležejo drug preko drugega, zavaljene ženske, odete v črno, hrešče in jim je vse dovoljeno; si s hujanjem utirajo pot. V uradu ministrstva za turizem so mi jih takoj odsvetovali. Ljudje tekajo za njimi ter skačejo nanje in z njih med vožnjo. Preden sem osvojil to zvrst vstopanja in izstopanja sem po kairskem asfaltu naredil kar precej prevalom. Drenjam se med prezenjenimi telesi in iščem svojih par centimetrov prostora, če ne bi bila okna razbita, bi tu notri pocrkali. Roki mi tesno oklepata drogov ob vratih, ki jih že zdavnaj ni več, množica pritiska, mžkarju ob meni visita nogi v zraku zunaj avtobusa, samo z rokami se oklepa škatljie, kljub temu, da je rudzak zunaj se hoče nekdo obesiti nanj. Na srečo je železniška postaja blizu, upam le, da bo vlak manj natpan od mestnega, kjer se je treba z zaletom vreči v gneč pri vratih, če hočeš vstopiti. Ven te izrinejo sami, treba se je le prepustiti pravemu toku teles.

Na postaji v gručah sede, obdani s košarami in motikami, sezonski delavci, ki se vračajo z dela in delti na domove v zgornjem Egiptu ali pa se bodo zopet kje spopadi z blatom v kanalih, ali s puščavo, ki jih bodo skušali iztrgati kak del. Ko se vlak po nekaj urah čakanja pričaka z nekaj potnikoma na strehi, se množica zgane, gneča se postoteri, nog mi ni treba več premikati, množica me sama nosi, najprej do vrat, potem prevlada gmota teles, ki hoče ven in nas odbije, pa zopet naprej, ekstaža rindenja nas prevzame, telesa hočejo naprej, ni važno kaj bo tam, kje se bomo ustavili, samo naprej, med telesa, vsak centimeter zraka je treba iztisniti, zravnati trebuhe, sploščiti prsa, naprej skozi vagone, dokler naprej ne postane nazaj in množica zopet pritiska, sili nekam, kot val, ki ve, da se bo razbil ob obali, a kljub temu nezadržno hiti proti njej in prav tako kot val, množica stisnjeneh teles pritisne proti vratom, se odbije in umiri. Vse, kar imam na sebi, je premočeno, znoj mi zaliva oči, rok ne čutim, kaj šele, da bi jih potegnil k sebi, nekje med ljudmi so, levica stiska uro, ki je šla k vragu že takoj ob začetku vstopanja, noge so nekje vrnes, pod dvema in nad tremi drugimi. Po silovitem vdoru v vlak množica zapade v mirovanje, kot bi bili vsi do konca izčrpani, kot da bi vsi v trenutku popadali na tla, a jim gneča tega ne dovoljuje. Kljub silni gneči so mi ljudje nare-

Nil v Kairu

dili nekaj prostora v kotu, kamor so me potegnili, ko smo si priborili dovolj prostora, da smo se lahko prijeli za roke. Kasneje, ko je vlak zapustil mesto, prešel nekaj kanalov in pričel požirati kilometre proti jugu, smo zbasali rudzak, ki je bil tak kot bi ga povozil valjar, na tla in posedli nanj. Fantje so me častili z nekaj coca colami, ki jih v čebri prenašajo po vlaku. Italijana, ki sta svoj potep že zaključila, sta me v Youth Hostelu zasula z informacijami in mi tak način potovanja odsvetovala, skoraj prepovedala, a lastnost, da učiteljem nisem nikdar vsega verjet in sem vtikal nos v prepovedane stvari, se je zopet izkazala za dobro. Res da ni udobja, zato pa so sopotniki prijazni, kar odtehta več kot prvi razred z nekaj zdolgočasenimi evropskimi frisi.

Dolina Nila se stalno dviguje, oziroma se je z vsakotnim poplavami stalno dvigovala, dokler niso reke ukrotili. Prerez skozi plasti blata bi pokazal marsikaj; vladanje faraonov, bitke med zgornjim in spodnjim Egiptom, vdore Sudanovcem, po bregu Nila se pomikajo Bizantinci, Aleksandrijci, judje in križarji, Saraceni in Franki, kalifi in generali, Cesariji in kardinali, arheologi in hotelirji, Angleži, ki so s svojimi jezovi vkovali pradavno reko v verige in s podreditvijo afriškega vodovja priskrbili svojemu otoku neodvisnost od bombaža neke tretje celine, neodvisnost Mancestra od Texasa, dokler jih niso Egipčani 1922 vrgli iz dežele, da bi 1952 oblast prvič prišla v roke ljudi iz ljudstva, najprej generala Naguibza, za njim Gamala Abdela Naserja, velikega prvirženca politike neuvrščenosti in nazadnje Anvarja el Sadata.

Ljudje se počasi porazgube, v krogu poležemo po tleh, grizljamo neko sadje, podobno hruškam prijetnega okusa, pečke pljujejo ob sebe, da se nekaj kasneje valjajo po njih. Nekdo nam poda velike kumare, eno mi porinejo v roke, a začuden gledam vanjo, solate ne bom delal, kaj drugega še manj. Kaj naj torej počnem z njim? Ker je zgled najboljša šola, vsak svojo razlomi in zasad zobe vanjo. Ce gredo njim v slast, zakaj ne bi še meni. Odlična je. Ker vsebuje veliko vode, mi vdahne novih moči, ki pa se do Luksemburja počasi porazgube in z vlaka ne pridev kaj dosti manj zmahan kot rudzak, ki ni podoben nobenemu stvari več, še najmanj pa solidnemu nahrbtniku.

3 VIKTOR STOPAR
Jesen
v Dolomitih

Izkoristiti noči čas za čim daljšo pot. Ali smo hodili dve ali tri noči, da smo prišli na Kostavsko planino nad Črnim grabnom, se več ne spominjam. Ko smo prišli v neko naselje, kjer je vedel kurir, da je javka, so nas domačini odklonili – niso nas poznali. Dolgo smo se prerekali, domačini so nas imeli za »raztrgance« – izdajalce. Kako jim dokazati, ker so tako nezaupljivi? Naenkrat pa stopi v hišo komandant Kamniškega bataljona. Smeje se, pa pravi: »Imate srečo, da poznam škilastega Ceneta, ker drugače bi težko dokazali, da ste naši, toliko »raztrgancev« se potepa tod okoli!« »Kako si zvedel za nas?« »Domača punčka nam je prišla povedati, da so neki sumljivi, toda zelo prijazni ljudje pri njih.«

Vsi veseli in zadovoljni smo odšli v bataljon. Tam je bil tudi sekretar okrožja KPS Litija Nace Sterlekar. Zopet sestanki. S članji partije in posebej skojevcji o njihovih nalagah pa s komandnim in političnim kadrom. Vseskozi je bila v zraku neka mučna stvar! Nekaj ni jasnega! Kaj se dogaja? Pa me sekretar partije v bataljonu Mohor poklici na stran ter začne razlagati; da nekaj ni v redu v njihovem bataljonu, da je verjetno v njihovi sredini gestapoški agent in imajo občutek, da se bo nekaj zgodilo, toda nič določenega ni vedel povedati. Prosil me je, da greva po končanih razgovorih z vsemi z Bizjakom po svojih poteh, da bodo že sami razčistili, kar ni lasnega v bataljonu.

Po končanih razgovorih gremo naprej. V Homcu pri Kamniku kurir v noči zgreši javko. Kam sedaj? Vsak čas bo dan! Gremo na Homec, toda na gricu so tako redka dresava, da tam ne moremo počakati na noč. Spustimo se na drugi strani k bregu Kamniške Bistrice. Porežemo nekaj mladih smrek ter jih postavimo ob grmovju. Poležemo na tla in upamo, da nas od nikoder ne bodo videli. Ko nastopi mrak, kurir takoj najde hišo, kjer je bila javka. Tu prenočimo na seniku v popolni tišini, ker je v gospodarju dnevno prihajala žandarmerijska patrola. Naslednji večer gremo proti Rašici ter se ustavimo bližu Črnču. Pri Sinkovem turnu slišimo eksplozije min iz smeri Kostavske planine in pozneje sem zvedel, da so Nemci 23. decembra napadli Kamniški bataljon na Kostavski planini.

Po odhodu izpod Stola se napotimo proti Begunjiščici. Na okrožju nam povedo za sejo mestnega odbora OF Radovljica. Takoj se z Bizjakom odločiva, da greva tja. Natin kurir je takoj razumel, kje je javka, a geslo so mu povedali. Hodili smo po gozdovih mimo doma učiteljiščne in mimo kočice in kapelice trnovskega župnika Finžgarja proti Radovljici. Počasi se spuščamo, večkrat se ustavimo, ker ne smemo pred nočjo v dolino. Z nočjo poskrbimo za puške in nahrbnike, jih dobro skrijemo in gremo v mesto s pistolami in bombami pod pelerinami. Po samotnih poteh, travnikih in sadovnjakih naju kurir pripelje na javko. Smo v sadovnjaku, toda po nekem velikem zidu. Kaj je v tej stavbi? Kurir pove v smehu, da je tu gestapo. Čuden prostor za javko. Kmalu pride neka žena, ki ima naloge, da nas pripelje na sejo. Mestni odbor se je sestal pri nekem slaščiču. Imel sem občutek, da je to sredi mesta. Zopet poročila, situacija in naloge. Sestanek gre že h koncu in pred jutrom moramo iz Radovljice. Pa se dvigne mladinka, ki je bila med sestankom tisto, in pravi: »Tovariši, danes je 1. december, obletnica, ko je bila proglašena leta 1918 Jugoslavija, država Srbov, Hrvatov in Slovencev!« Molče smo pospremili te besede in spomnil sem se, kako smo leto prej praznovali ta dan v Ljubljani.

Iz Radovljice smo se podali nazaj na Jelovo, da se pogovorimo o bodocih nalagih. Po krajšem oddihu in razgovorih se z Bizjakom odločiva, da Kamniški bataljon in okrožje. Nameravamo prekoračiti Savo pri Jepci. Ne vemo, če je most zastražen. Tudi prisluškovati ne moremo, saj tam Sava buči kakor Niagara slapovi. Po instinktu našega kurirja hodimo. Bil je zlat fant, malo škilast, doma iz Vikič. Srečno pridemo preko in sedaj hitro proti Kostavski planini. Kaj pomeni »hitro«?

38 SMILJAN ROZMAN TA GLAVNA URŠA

Se zdaj mi pošiljajo fotografije svojih ladij in jaz jih pridno slikam. Vsi pa hočejo ladjo v viharju. Prosim, tovariš dedek, izvolite pogledati. Jakov oče je zariral z desno lok in pokazal na stene, kjer so se vrstile velike oljnate slike. Na vseh so bile naslikane ladje v viharju. Bilo je veliko ladij, vsaka drugačna. Jadnice, eno, dvo, tri, celo štirijamborne, starci pamki, najnovejše potniške in trgovske ladje. Celo velik tanker je bil med njimi. »Najraje slikam jadrnice. Žal jih je vedno manj,« je potožil Jakov oče.

»Odlično, odlično!« je vzklknil dedek, razsiril roke in jih potem spustil k telesu, da je počilo. »Pravi mojster ste! Kdo bi si mislil.

»Veliko sem se učil po muzejih in galerijah po svetu. Če smo kje prišli, mi je bila prva pot v galerijo in muzej. Drugi so jo mahnili v najbljajočo gostilno.« Jakov oče se je pri tem nasmehnil, kot da se mu je v misel zadel vesel spomin.

»Rad verjamem. Res imate srečno roko, tovariš Jakob.«

»Kar Jakob mi recite.«

»Meni pa Franc, brez tistega tovariša dedka,« je rekel dedek, stopil k Jakovemu očetu in mu stisnil roko.

»Zelo me veseli, tovariš kapetan, oziroma Franc.«

»Tudi mene, tudi mene,« dedek je stresel roko, kot bi jo žečel odstraniti.

»Kaj praviš?« se je oglasil moj Glas. »Imeti takega očeta. Kako samo stika!« se je oglasil moj Glas.

»Res, Jaka je lahko ponosen nanj. Vendar tudi moj ata ni od muh, čeprav ne zna slikati.«

»Pa harmonika? Jakov oče zna igrati harmoniko. Vsaj zdi se mi, sas bi je drugače ne nosil na hrbitu.«

»Moj ata pa je igral kot študent kitaro in boben. Celo preživil je z igranjem, da veš.«

»Priznam, da tega nisem vedel,« se je zlagal moj Glas.

»In se nekaj, kar dobro veš. Ata je napisal nekaj znanstvenih razprav. Verjetno si to pozabil.«

»Razprave niso umetnost.«

»So pa razprave. Znanost! Sicer pa ni važno, kaj kdo dela. Važno je, da dela dobro. Pa naj naredi konjsko podkev, kovinski vijak, stol, zgraditi hišo, izkopljane kanal. Vsa ta dela in se nešteto drugih je nujno potrebnih za človeštvo.«

»Imaš prav,« je priznal moj Glas. »Zadnje čase začenjaš razmišljati.«

»Razmišljam že od rojstva,« sem uskala nazaj.

»Že. Ampak po otročje, brez glave, brez repa.«

»Človek se razvija, se ti ne zdi.«

»Tudi to imaš prav. Samo nekaj mi reci, kaj pa počenjaš ti.«

»Neumno vprašanje. Učim se.«

»Že, že, toda poleg učenja. Poglej, Jaka je naredil zmaja. Ti pa, poleg sole, nič.«

»Motis se. Dobro veš, da imam poln zvezek svojih pesmi.«

»Že, že, vendar neobjavljene pesmi so nekaj takega kot nič. Šele ko jih pesnik objavi v knjigi, v šolski reviji, postanejo prave pesmi. Se ti ne zdi?«

»Prav imaš. Že davno bi jih prebrala v razredu ali pa tiskala v Iskri. Pa me je stram. Morda zaradi Jaka, ki bi zagotovo po branju zinil kaj pikrega na moj račun. Kot je pač njegova navada.«

»Motis se. Jaku si se danes prikupila. Pa tudi zaradi dedka ne bi tega storila.«

»Jutri bo že pozabil današnji dan. Tak je pač.«

»Nisem tega mnjenja. Boš videla, fant se bo spremenil. Poglej samo, kako te gleda. Kar požira te z očmi.«

»Zdaj pa pretvaraš, a!« Postalo mi je nerodno in skrivaj sem poškili na Jaku, ki me je res nekam čudno opazoval. »Dovolj debate!« sem zapovedala svojemu Glasu.

»Prav, če ti tako praviš,« moj Glas je, zgrbljen vase, utihnil.

Jaka se je nasmehnil in prestavil desno breglo. »Kaj pa počenjaš?«

»Kaj, nič.«

»Zdelo se mi je, da govoris sama s sabo. Ustnice so se ti pregibale, kot da bi govorila.«

Nisem vedela, kako naj mu pojasnim pogovor s svojim Glasom. Tega sploh ne bi razumel. Udarila sem kar na pamet: »Razmišljala sem, da se bom vpisala v ritmično plesno skupino.«

sem, da je partizan, toda on ni prepričan, da smo mi partizani. Predlagam – pojdi svoj pot! Tudi on nam predlagal isto. Ker smo bili trije, smo odšli. Ni streljal na nas, mi tudi ne nanj, ker smo bili prepričani, da je partizan. Pozneje se je izkalo, da je bil stabni kur. Vrnili smo se v smrečje.

Ko razmišljamo, kjer bi lahko iskali ljudi, se zopet spomni naš zlati kurir. V Češnjico hodi pogosto Johan Bertoncelj, okrožni sekretar za Kranj in okolico, predvojni komunist in aktivist. Naslednjo noč gremo v Češnjico. Ko pridemo izza ovinka na dvorišče neke hiše, vidimo človeka, ki meče kamenke v okno prvega nadstropja. Okno se odpre in ženski glas potihoma vpraša: »Si ti, Johan?« Verjetno smo ga bili mi bolj veseli kakor dekle ne oknu. Nismo se dolgo pogovarjali, Johan je vedel za stab ter smo šli takoj na pot.

Po zgaženi gozdni poti smo prišli do majhnega potoka. Gozdno pot je zgazil kmet, ki je nekajkrat vle

eščani urejajo družbeni center

Lesce prav zdaj obnavljajo družbeni center dejavnost društev in organizacij krajevne skupnosti — na spredek in samoprispevek krajanov

novanj v blokovni gradnji, v centru Lesce 55 zasebnih hiš in poslovne prostore, ob železniški postaji pa trgovske lokale. Pripravlja se še tretji načrt, centralno skladišče ob Žitou. Vsi tni načrti predvidevajo takšen obseg izgradnje, kot je bila v zadnjih petintridesetih letih. V Lescah menimo, da mora biti gradnja umirjena, v skladu z gospodarsko rastjo, predvsem pa zahtevamo, da se ob teh načrtih poskrbi tudi za komunalno ureditev ter da se razmišlja o šoli in vrtec. Vsaka gradnja zahteva tudi večje prostore za šolo in zavrtce.

V krajevni skupnosti Lesce so našli skupen jezik z delovnimi organizacijami in se domenili, da prostore družbenega centra brezplačno uporabljajo delovne organizacije, turistično društvo in krajevna skup-

turistično društvo in krajevna skup-

nost. Po skupnem sporazumu v prispevajo za vzdrževanje doma in tako nujna vzdrževalna dela ne slo-njo le na ramenih krajevne skupnosti. Uporabniki prispevajo denar v določenih odstotkih, po programu krajevna skupnost je le organizator. Tako jim je tudi uspelo, da so lani novembra začeli s temeljito obnovo družbenega centra, obnovo, ki velja okoli 5 milijonov dinarjev. V centru bo lepa dvorana, tukaj bodo prostori za dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev, klubski prostori, prostor za lesko godbo in restavracija. Center bodo slovesno odprli 26. aprila ob 17. uri.

V krajevni skupnosti Lesce so dosegli zares veliko, društvena dejavnost je živahnja, toda to je rezultat skupnih prizadevanj krajanov. Vse to ni fraza, kajti zdaj, ko hitijo zadnjimi deli v centru, prizadevno pomagajo vsi: leški šahisti, člani godbe na pihalna in drugi, kajti zavajajo se, da delajo zase in za svoj kraj ...

D. Kural

V krajevni skupnosti Lesce so temeljito obnovili družbeni center in ga bodo slovesno odprli 26. aprila ob 17. uri. — Foto: D. Kuralt

Najvišje priznanje Bistrici in Lescam

Zvezna konferenca SZDL je hotela spodbudit hitrejši razvoj in uresničevanje ustavnopravljene krajevne skupnosti, zato je razpisala tekmovanje, v katerem podeljuje Listine desetim najbolj uspešnim krajevnim skupnostim in desetim posameznikom v republike.

Okvirni dogovor o skupnih temeljih tekmovanja se opira predvsem na stališča in dokumente ZKJ o uresničevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v krajevni skupnosti, uresničevanju socialne politike in politike ekonomske stabilizacije. V krajevni skupnosti naj bi si priza-

devali za nadaljnji razvoj samoupravnih in družbenoekonomskeh odnosov, za utrjevanje socialne politike, težili k sporazumevanju in dogovarjanju in gradili krajevno skupnost kot humano socialistično in komunistično skupnost.

Zvezna konferenca Socialistične zveze Jugoslavije je za minulo srednjeročno obdobje razpisala podelitev zveznih prizanj za dosežke v razvoju krajevne samouprave in komunalnega sistema. Tako je vsako leto podelila osmim najboljšim krajevnim skupnostim v vsaki republiki in pokrajini zvezno Priznanje, ki so

ga doobile resnično najboljše krajevne skupnosti. Poleg tega priznanja podeljuje Zvezna konferenca tudi deset Listin samoupravljanja za najvidnejše dosežke desetim krajevnim skupnostim in desetim posameznikom.

Za leto 1980 sta zvezno priznanje prejela krajevna skupnost Rut-Grant v občini Tolmin in Ivan Cizelj iz krajevne skupnosti Pišece v Brežicah. Listine samoupravljanja pa krajevne skupnosti: Divača, Jurišče-Palčje, krajevna skupnost Boštanj in dve goorenjski krajevni skupnosti, Bistrica v občini Tržič in Lesce v občini Radovljica.

kov turn, Dornice, Dobruša, Torovo, Koseze, Selo in Vesca).

Za skaručenko »deželico« bi Srbi rekli, da je »ubava«, za kar Slovenci nimamo ustreznega izraza; lahko bi rekli, da je deželica zala, lepa, čedna. Ti izrazi pomenijo, da je pokrajina ne le lepa, ampak celo mila (kot so svoji domovini rekli stari Slovenci: milo moj domači kraj). Za skaručensko pokrajino bi pač rad rekel, da ni dolgočasna ali enolična, pa tudi posebno razburljiva, vznemirljiva ni, ampak blaga, prijetna slovenska deželica.

mala Skaručna; ne velike Vodice, ki leže na severnem robu!

No, o skoro vseh teh vaseh, vasi-
cach in zaselkih bom skušal kaj več
povedati v prihodnjih zapisih. Tem
raje, ker bom lahko omenjal tudi
vrsto zanimivosti, ki so v zvezi s te-
mi kraji: Prešernove obiske pri stri-
cu Francu na Skaručni, jezikoslovca
Jerneja Kopitarja in njegovo nepri-
jazno usodo ob besedi o Repnjah, o
trdih smledniških grščakih, o slovi-
tih vodiških prestah in morda kakovo
manj resno besedo o razvpiti »vodi-
ški Johanci«. Nikakor ne bom poza-
bil na skaručenskega rojaka Jakoba
Alešovca, slovenskega humoristične-
ga pisatelja, ki je moral prehoditi
bridko, prav nič humorno življenj-
sko pot ... In na koncu romanj po-
skaručenski deželici bi rad povedal
kaj prijaznega o pokojnem prijatelju
in sošolcu dr. Franu Petretu, slov-
stvenem zgodovinarju, zagrebškem
univerzitetnem profesorju, rojenem
v Repnjah, o znanstveniku, ki ni za-
služil, da tako hitro pozabljamo
napi.

nanj.
Reka, ki se ji pravi življenje, dere naprej. In se ne ozira nazaj... Tako je tudi skoraj odplavila spomin na repenjskega rojaka doktorja Valentina Zarnika, slovečega taborskega govornika v narodnega buditelja pisanatelja satir in humoresk.

SKARUČNA ALI SKARUČINA

Oboje je prav: Skaručna zveni bolj pogovorno in domače Skaručna je književno in kamalo starinsko. — Krajevno ime pa je slejkoprej nenavadno, nejasno. Jezikoslovec Anton Breznik je menil, da ima krajevno ime svoj izvor v »skorušu«; t.j. ime drevesa, ki rodi neko vrsto divjih hrušic. Vendar na področju Skaručne todrevje ne raste; morda je raslo kdaj v preteklosti? — Drugače si razlagajo imenje Skručne zgodovinar Henrik Steská. Naslonil se je na ime Suhadol, kraja blizu kamniške Komende. Domäčini izgovarjajo »Skadole«. Tako je svoji vasi rekel tudi nedavno umrli kartograf Ivan Selan. Torej bi imel Skaručna imelo v sebi dva dela: »ska«, suho, in »ručina«, kar pomeni v staroslovenščini hudournik, subpotok, ki ga napolnijo le nalinji. Notakih potokov, ki jim vode večkrat.

Vas sama leži na najvišji »ploskvi skaruškega polja, na terasasti vzpetini nad potokom Poljšakom. Kmečka, še nedavno kmečka vas! a zato nima manj napredna, saj ima svoj prosvetni dom s prostorno dvorano za prireditve. Skarčani (ali Skaručani) imajo svoje prosvetno in pevsko društvo »Matej Hubad«. Tudi svoje šolo so imeli že pred sto leti, natančneje od l. 1878. Leta 1903 so dobili novo šolsko poslopje. Plošča, vzdiana na pročelju prosvetnega doma poveda da so se poleti leta 1940 zbrale tu

množice ljudstva na taboru, ki ga je organizirala KP.

O vaški cerkvi sv. Lucije, s katero ni povezano le izročilo o domnevničnih čudežnih ozdravljenjih oči, pač pa tudi spomin na obiske doktorja Prešernega in Ane Jelovšek (matere pesnikovih otrok) pri stricu župniku Františku Prešernu, naj stope poslovaj-

Številni družbeni in gospodarski objekti, med njimi predvsem trgovski, ga

Komentiramo

Uspešna sezona kranjskih plavalcev

KRANJ — S tradicionalnem dvobojem pionirjev Julijanske Krajine in Slovenske v zimskem bazenu v Cerknem se je v nedeljo uradno končala tudi letošnja zimska plavalska sezona. Ponovno je pokazalo, da so slovenski predvsem pa kranjski plavalci, se vedno najmočnejše orožje jugoslovenskega plavanja. To je vsekakor razumljivo, saj pri plavalem klubu, kakor tudi v ostalih slovenskih, delajo tako kot se mora v tem športu delati. Čeprav Kranjčane v zimskem bazenu v Kranju tare prostorska stiska, ki člansko moštvo osvojilo zimski državni naslov. Prostorska stiska je tista, ki zavira kranjsko plavanje, saj morajo eksperimentalno solo, ki je edina v Jugoslaviji, imeti v bazenu osnovne sole na Planini.

Največji uspeh kluba je bil v tej sezoni osvojitev državnega moštvenega naslova na prvenstvu na Reki. Ta naslov je še toliko večji, saj je bil osvojen brez treh najboljših kranjskih plavalcev. Kranjčani so na to prvenstvo odšli brez Darjana Petriča, ki je bil v ZDA, Boruta Petriča, ki služi vojaški rok in brez Špela Reboli. Na Reko so odšli Triglavani z mladimi plavalci in le Karmen Berložnik, ki bila starejša od petnajstih let. Lahko rečemo, da so ta laskavi državni naslov plavalci in plavalki Triglavu osvojili z pionirske vrsto. Iz tega sledi, da je kranjsko plavanje še vedno v vidnem vzponu, čeprav ne nastopajo vsi najboljši. To je tudi lepo priznanje za ta kranjski šport, ki dela res to kar je treba delati. Potem zgledati bi moralni delati vsi klub.

Poleg državnega moštvenega naslova ima Triglav v svojih vrstah deset državnih posameznih prvenstev in enako število v mladinski konkurenči. Na državnih posameznih prvenstvih v članski in mladinski konkurenči so štirje Triglavani že osvojili norme za nastop na letošnjem evropskem prvenstvu, ki bo v Innsbrucku. Vizo za evropsko mladinsko prvenstvo so si priborili Mateja Kosirnik, Andreja Marenčič, Šimon Šolar in Bojan Bešter. Prepričani smo, da to niso edini plavalci Triglava, ki bodo nastopali na evropskem prvenstvu. Je še kopica mladih, ki jih do norme ne manjka več dosti. To bodo lahko dosegli na letnih prvenstvih. Med posamezniki se je izkazala Mateja Kosirnik, ki ima s 1:14,89 absolutni državni rekord na 100 m prsno, državna prvakinja je na 200 m prsno in 400 m mešani. Z dvema državnima naslovoma v članski konkurenči se ponosa tudi Aran Jocić. Je prvak na 100 in 200 m prsno. Za nameček je Jocić še absolutni slovenski rekorder na 200 m prsno in ima mladinski državni rekord. Največji uspeh med posamezniki je dosegel Darjan Petrič. Darjan Petrič je bil na mednarodnem prvenstvu ZDA dvakrat prvi in postavil tri nove državne rekorde. Na 800 m krov je Darjan v Ameriki plaval res odlično, saj je le za slabo sekundo zgrešil svetovni rekord. Na 1500 m krov je dosegel še tretji najboljši čas vseh časov na svetu. Poleg teh uspehov v Ameriki je Darjan Petrič to sezono zmagal na mednarodnem prvenstvu v Franciji. Tu je slavil na 400 in 1500 m krov, na domaćem državnem prvenstvu pa je kar šestkrat stopil na zmagovalno stopnico. Enako dobro plavajo tudi najmlajši, saj so osvojili moštveni republiški naslov v kategoriji pionirjev, B. Prislani in Mohoričev pa sta nastopala za državno reprezentanco v Švicariji.

Slovenski plavalci in plavalki bodo konec aprila imeli v Splitu skupne priprave. Od enainštridesetih bo med njimi kar dvanajst Kranjčanov. Plavalci in plavalki Triglava so to zimsko sezono želi v vseh bazenih doma in na tujem. Vsi Jugoslavijani nameček ni takega kluba, ki bi Triglavu lahko zmešal štene pri novih uspehih.

D. Humer

Pred svetovnim prvenstvom v dviganju uteži SPEDU '82

Skrbne priprave in veliko pričakovanje

LJUBLJANA — Glavno mesto Slovenije bo od 18. do 26. septembra gostilo najboljše dvigalce uteži na svetu. V hali Tivoli, kjer bo potekalo šestinštideseto svetovno in enainštideseto evropsko prvenstvo, bo v teh septembarskih dneh živahnko kot le kaj. Mala dvorana Tivoli bo prirejena tako, da bodo gledalci lahko res utišljivi in videli, kako se bodo zvrstili novi svetovni rekordi v vseh kategorijah. Priprave na to svetovno in evropsko prvenstvo so temeljite, saj se vsi zavajajo, da je bila Ljubljana gostiteljica že mnogih svetovnih in evropskih prvenstev. In vsa so bila organizirana tako, da so povhale deževalce res z vseh koncerov sveta.

Organizacijski komite, ki ga vodi predsednik Vlado Gruden, se zaveda, da ne smejo nit prepustiti naključju. Le tako bodo utrdili ugled, ki ga ima naše glavno mesto iz predhodnih prvenstev. Po vsem svetu je veliko zanimanje. Predsednik mednarodne zveze za dviganje uteži IWF, Avstrijec Gottfried Schödl, je v teh dneh že drugič obiskal prizorišče svetovnega in evropskega prvenstva. Člani IWF od svetovnega in evropskega prvenstva veliko pričakujejo na vseh področjih. Predsednik mednarodne zveze za dviganje uteži se je med svojim drugim obiskom lahko prepiral, da so naša pričakovanja glede organizacije povsem utemeljena. Vse službe organizacijskega komiteja SPEDU '82 marljivo delajo. Gostje iz vsega sveta se bodo v Ljubljani res dobro počutili in našli kar najboljše razmere za vrhunsko tekmovanje. «Ti-volska dvorana res ustreza našemu športu», je med obiskom dejal predsednik IWF Gottfried Schödl. »Ne zgolj za tekmovanje, tudi možnosti za trening v veliki dvorani in ogrevanje so idealni. To bo prvenstvo kratkih poti, upam, da pred polnimi tribunami zadovoljni gledalci.«

Tudi glede tekmovalnih dosežkov je predsednik IWF optimist. Po petinštidesetem svetovnem prvenstvu v Lille (Francija) najboljši dvigalci uteži na svetu dosegajo nove in nove naravnost fantastične svetovne rekorde. Obetamo si torej lahko še boljše dosežke na šestinštidesetem v Ljubljani. Najmočnejši možje na svetu bodo še stopnjevali svoje imenitne svetovne rekorde.

SPEDU '82 pripravljajo dobi športni prijatelji, ki jih IWF ceni kot izvedenec za ta šport. Predsednik Vlado Gruden, generalni sekretar Janko Grošelj in njuni najmočnejši sodelavci, predvsem novi generalni sekretar evropske zveze za dviganje uteži Beograjan Vladan Mihajlović, so trdno poročilo, da bo šestinštideseto

Matjaž Dolenc

PERU FOLCLORICO : EL KONDOR PASSO

Perujski folklorni ansambel PEPE TORRES — eden najboljših kitarskih ansambljev na svetu ESMILA ZEVALOS — prva pevka perujske narodne glasbe

Lavtižarjevi uspehi šele prihajajo

KRANJSKA GORA — Sezona alpskega smučanja je končana. Med tistimi, ki so se na letošnjih tekmovalnih uvrstili na solidna mesta, je bil tudi šestnajstletni Jože Lavtižar iz Kranjske gore.

Mladki Kranjskogorec je začel smučati, ko mu je bilo komaj tri leta. Z rednimi treningi in tekmovalnimi je začel pred štiri leti pri SK Kranjska gora, treniral pa ga je Tone Albreht. »Sedaj sta moja trenerja Boštjan Gaser in Janez Smitek. Sem član jugoslovenske B reprezentance,« pravi Jože Lavtižar. Vsa leta, odkar je začel s tekmovalnim športom, dosegel vidne rezultate na domačih in tujih smučiščih. Med temi so tudi prva mesta in kar preveč je dobrih rezultativ, da bi vse naštevali. Je učenec strojne tehnične šole ŽIC na Jesenicah in zaradi izostankov mu ne delajo težav.

»Delo v reprezentanci in klubu je dobro, a tudi naporno, saj je veliko treningov in tekmovalnih. Vesel sem, da sem postal v B reprezentanci, v katere sem prisel v lanskem sezoni. Upam, da bom v njej tudi postal in napredoval tudi v A. Treningi so tu kvalitetni in tudi pogoj za delo so boljši. V veliko zadovoljstvo so mi tudi cevlj Alpina. Za te je zagotovljen tudi servis. Pred tekmovalnimi urejam smuči sam in kar zadovoljen sem, da mi potem smučke dobro lete. Povedati moram, da mi gre v tujini veleslalom bolje kot slalom. Na domačih tekma pa je ravno obratno. Moj najvidnejši mednarodni uspeh v tej sezoni je deveto mesto na svetovnem mladinskem prvenstvu v Aurouju v Franciji.«

Gorenjski padalci uspešni v Taškentu

LESCE — V Taškentu v SZ so se na uvodnih pripravah zbrali kandidati za našo padalsko reprezentanco. Med našimi najboljšimi padalcem je bil kar šest članov Alpskega letalskega centra iz Lesc. Naši padalci so v Taškentu trenirali skupaj s padalcem iz SZ, Bolgarije in ČSSR. Vsi ti so med seboj pomorili tudi na manjšem tekmovalnem.

Med sto dvajsetimi tekmovalci je Lescan Bojan Šmid skupaj s še dvema padalcema iz SZ delil prvo mesto. V vseh skokih je zgrešil cilj le za en centimeter. Uspešna sta bila tudi Darko Svetlin, ki je delil drugo mesto, in Janez Šafarčič, ki je delil tretji cilj.

Na teh pripravah so namenili največ pozornosti tehniki izvedbe skoka. Prav tu so bili najuspešnejši gorenjski padalci, saj so na zaključnem pregledju tekmovalnega kar po vrsti zasedli najboljše uvrstitev. Iznenadi je Bogdan Jug. V obih disciplinah, skokih na cilj in figurativnih skokih, je bil najboljši.

Rezultati — skoki na cilj — B. Jug 0,11, Šafarčič 0,18, Šmid 0,34, Svetlin 0,36, Intihar 0,43, I. Jug (vsi ALC) 0,45; **figurativni skoki**: B. Jug 8,1 sekunde, Svetlin 8,35, Šmid 8,75, I. Jug 8,95, Šafarčič 9,45, Intihar (vsi ALC) 9,85; **skupno**: B. Jug dve točki, Šmid 18, Svetlin 20, Šafarčič 29, I. Jug 52, Intihar (vsi ALC) 61.

M. Hudovernik

Delitev točk v Kranju

KRANJ — SNL Triglav : Stol (Kamnik) 0:0, stadion Stanka Miljkovića, gledalcev 300, sodnik Djordjević (Ljubljana).

Triglav — Beton, Tkalec, Legat, Corman, Cesen, Krmčič, Grubič, Mrak, Mokič, Jakara, Murnik.

Stol — Dodič, Arko, Zlatanovič, Kumer, Mandič, Bizjak, Fricelj (Vugrinec), Humar, Poljanšek, Jeglič, Kavčič.

Cepav je naša moštvena v gorenjskem derbiju potrebovala obe točki v boju za obstanek v članski slovenski ligi, je srečaj ostalo brez odločitve. V nezanimivem srečanju sta si enajsterici namreč razdelili točki.

V prvem delu sta moštvi pokazali, kako se ne smeigrati nogomet. Res je sicer, da sta obe strani imeli dve priložnosti za zadetek, vendar je strelec Triglava obokat preprečila zadetek v črno vratnico, gostom pa nespretnost pred Betonovimi vratimi. To je bilo tudi vse, kar so gledalci videli od dobrega nogometa.

V drugem delu se je igra razvilela, a do odločitve ni prišlo. Vse preveč se je igralo po sredini igrišča in vse premalo je bilo hitrih in izdelanih napadov. Triglavani so imeli terensko premoč in ved od igre. Vse to jim je pomagalo, da bi vsaj enkrat premagali gostujočega vratarja Dodiča. V vrstah Triglava ni bilo strelnca, ki bi znal potisniti zogo v mrežo. Tako je delitev točk še najbolj pravična, čeprav Kamničani niso pokazali vsega tistega, kar znajo.

-dh

ODBOJKA — Odbojkarji Bleda so tokrat pred svojimi gledalci v prvi zvezni ligi B premagali odbokarje Pokraja. V drugi zvezni ligi ligi je bil Kamnik v gosteh boljši od domačega CIP Bovec, medtem ko so Blejsčanke igrali, v isti ligi izgubile z Merkurjem. V slovenski zvezni ligi so Kamničanke doma izgubile z Mežico, medtem ko so bile Gorjanke uspešne na Ravnah.

Izidi — moški : Bled : Pokrajac 3:0, CIP Bovec : Kamnik 2:3, ženske : Kamnik : Mežica 2:3, Fužinar : Gorje 2:3.

Pari prihodnjega kola : Bled : Novi Zagreb : Bled, Kamnik : Novi Zagreb.

Vzornik Jožeta Lavtižarja je Boris Strel. Želi si, da bi tudi sam dosegel takša mesta kot Boris. Lavtižar je marljiv na treningih in dober tekmovalec v veleslalomu in slalomu. Če bo tako zavetno nadaljeval, bo kaj kmalu lahko nastopal na tekma svetovnega moškega alpskega pokala.

A. Kerštan

Prešernovci na Urhu

Kranj — Smučarsko društvo Rog — tekaška sekcija. Smučarsko društvo Bela krajina, odbor 4. brigade VDV, partijski kurirji in uredništvo TV-15 so pripravili letos spet Roške smučarske teke za pokal TV-15. Zbrali so se v Črnošnjicah. Razen mladih je bilo med udeleženci tudi veliko borce NOV, med njimi tudi narodni heroj Jože Borštnar, ki je dal startni znak. Teka se je udeležilo tudi šest borcev Prešernove brigade: Edvard Pilip-Crni, Stane Bobek-Miha, Ivan Stular-Ciro, ki je 90-odstotni invalid, Martin Terpin, Janko Pristavec in Roman Stana.

Casopis TV-15 pa pripravlja 24. aprila kolesarski trim na Urhu pri Ljubljani. Nanj so vabljeni bordi NOB, med njimi tudi Prešernovci. Dobimo se na Urhu, v vsakem vremenu!

Medklubski miting

Ljubljana — Atletski klub Olimpia je v soboto na stadionu za Bežigradom priredil medklubski miting, ki se ga je udeležilo veliko atletov iz skoraj vseh slovenskih klubov. Najboljši rezultat na mitingu je dosegel mladinci Igor Lapajne iz Novega mesta v skoku v višino z 208 cm, med Kranjčani pa mlajši mladinci Goran Kabič v metu kopija z 59,54 metra. Ostali kranjski atleti z rezultati napovedujejo, da bo letošnja sezona še uspešnejša od lanske, saj je velika večina dosegla že svoje osebne rekorde.

Rezultati: moški: 200 m: 1. Janko Medved (Ol) 23,2, 2. Pogačar (Tr) 23,1, 11. Stular (Tr) 24,6; 800 m: 1. Repar (Ol) 2:02,1, 4. Kukovica (Tr) 2:03,9, 11. Oblak (Tr) 2:08,2, 13. Smukave (Tr) 2:10,7, 14. Rus (Tr) 2:10,9; 1500 m: 1. Božnik (Tr) 4:04,8, 11. Kelbič (Tr) 4:26,5; višina: 1. Lapajne (N. m.) 208 cm, 12. Reje (Tr) 180 cm; kopje: 1. Černe (ZAK - LJ) 70,18 m, 2. Kabič (Tr) 59,54 m, Leben (Tr) 53,6 m, 4. Mencinger (Tr) 50,28 m; kladivo: 1. Malnar (N. m.) 48,66 m, 2. Graščić (Tr) 45,43, 5. Nardin (Tr) 29,57 m, 6. Culig (Tr) 28,62 m; ženske: višina: 1. Kolar (Ol) 160 cm, 2. Pavlin (Tr) 160 cm.

L. Kogovšek

Milijonu ob rob

KRANJ — Vselej, kadar razpravljamo o preobširnih in dragih tekmovalnih sistemih v Jugoslaviji, je sliti precej negotovosti in morevanja, še vedno, ni prisojilo do prave odločitve.

Laže bi napeljali vodovod na Triglav, kot da bi se končno odločili, kaj sploh potrebujemo in kaj je za razvoj našega prejšnjega športa sploh koristno. Nasprotna so namreč predlagali.

V naši prejšnji deli imenovane značilne športe, ki so močno zasidrani v določenih regijah republik in pokrajinah in zato zelo popularni. Sto kilometrov proti zahodu in jugu se je v desetih letih razvilo druga disciplina kot posledica zgodovine, tradicije, socialne stave, temperamenta, podnebjja, ipd. vse vse kaj... Ze šesto let se pripravljamo na prvenstvo s tem, kako bi zavezali našo rečno tekovanje na vreči. Doslej nam je še uspelo. V proces preobrazbe ligatov je tudi družbenopolitične organizacije na celu s KK SZDL.

V naših ligaški

Število požarov raste

V kranjski občini je bilo lani 65 požarov, kar je trikrat več kot pred petimi leti. Vendar pa naraščanju števila požarov, na srečo med njimi ni bilo posebno velikih, še ni sledila tudi organiziranost požarne varnosti. »Že samo to, da v kranjski občini niso bile izpolnjene naloge, ki smo jih sprejeli na gasilskem kongresu,« je povedal Vili Tomat, predsednik Občinske gasilske zveze, »po svoje

ljenost gasilske reševalne enote so lidna. V delovnih organizacijah sicer ne manjka najnajnije opreme za gašenje, na primer gasilskih aparatov, vendar so primerni za ukrepanje ob najmanjih, začetnih požarih. Hujš ognjene zublje morajo krotiti seveda poklicni gasilci. Kakšna pa je njihova oprema?«

Večina gasilskih avtomobilov in opreme ima vsaj deset, če ne že dvajset let. Čeprav ostaja še vedno najvažnejša voda, pa v zadnjem času gasilske poklicne enote občutijo pomajkanje kemičnih gasilnih snovi iz uvoza.

Staro in za visoke kranjske stavbe precej prekratko hidravlično lestev bodo sicer nadomestili z najsdobnejšim elektronsko vodenim hidravličnim platojem, ki je že v gasilski garaži, vendar pa zanj še ni zbranih sredstev niti še nima uvoznega dovoljenja. Moderna lestev, za katere naj bi zbrale denar poleg kranjske še tržiška in Škofjeloška občina, bo veljala namreč okoli 24 milijonov novih din.

Seveda pa niti najsdobnejša lestev, ki lahko seže do 30 metrov visoko, ne more imeti večjega učinka, če odpove najosnovnejše sredstvo za gašenje – voda. Kot je povedal direktor kranjskega Vodovoda Janez Frelih, se ne dogaja tako redko, da ob prekopavanju cest ali drugačnih gradnjah delavci enostavno zasujejo hidrant, za katere ni izdelane enotne evidence. Slabo vzdrževanje hidrantov na kranjskem območju je se veda tudi posledica premajhnih sredstev za te namene. Seveda bi se

ga bazena tudi Cerkle, medtem ko ga na Jezerskem že gradijo. Tudi nekatere večje delovne organizacije v Kranju nimajo bazenov za požarno vodo ali pa so premajhni.

Ko so že pred časom v Kranju se stavljal oceno požarne ogroženosti, niso šli mimo visokih stavb. Po merilih požarne varnosti je namreč previsoka vsaka stavba, ki presega višino 21 metrov. V Kranju je 32 stavb viših od 32 metrov, 15 pa je visokih med 24 in 28 metri. Takoj visoke stavbe so v primeru požara tudi z najmodernejšimi gasilskimi lesvami težko dostopne. »To so pri

Občinska gasilska zveza združuje 38 teritorialnih in 5 industrijskih gasilskih društev, v katerih je 1885 članov. Te enote imajo 38 gasilskih vozil, 79 gasilskih črpalk, skoraj 34 kilometrov raznih cevi, 16 dihalnih aparatov in drugo orodje in opremo, shranjeno v 47 gasilskih domovih ali orodisčih. Razen Gasilsko reševalne službe Kranj ima organizirano gasilsko službo tudi Aerodrom Ljubljana.

načrtovanju za stanovanjsko sosesko Planina III upoštevali bolj kot pa pri doslej zgrajenih soseskah, je menil direktor Domplaner Maver Jerkič. »Novi stanovanjski bloki, bodo za eno etažo nižji, nekaj bo sicer še blokov s sedmimi etažami. Ustreznejše so tudi načrtovani nujni dostopi do stavb za urgentna vozila, objekti so med seboj bolj razmaknjeni. Takšen način gradnje naj bi veljal tudi za vso bodočo gradnjo stanovanjskih naselij.«

Ceprav v kranjski občini že vrsto let poteka sistematično usposobljanje občanov tako s predavanji, seminarji ter prikazi praktičnih vaj gasilcev in se uspehi brez dvoma že kažejo, pa to še ni dovolj. Enote civilne zaščite so ustanovljene v 32 krajevnih skupnostih, opremljene in usposobljene, da skupaj z gasilskimi enotami ukrepajo ob požarih. Vendar pa, kot meni inšpektor Drago Kavčič, ni še dosežena takšna usposobljenost občanov niti niso poklicni gasilci ustrezno opremljeni, da bi zadostili zahtevam zakona o varstvu pred požari. »V vsakem stanovanju, v kleti in na podstrešju, meni inšpektor, »bi lahko našli kaj takega, kar lahko po naključju ali zaradi malomarnega ravnanja povzroči požar. Že samo to, da je dovoljeno hraniti v stanovanjih tri polne jeklenke plina, lahko pomeni neprestano nevarnost. Če pa vemo, da je v gospodinjstvih nekaj tisoč plinskih jeklenk po 10 kg butan propana, se je treba nad tem zamisliti ne glede na to, da je nesreča s plinom pri nas malo. Vendar v sodobnih stanovanjih ni samo plin. – Lahko zagori vsaka umetna snov, od sintetičnih zaves naprej. Ob požarih zato lahko prizakujemo ne toliko žrtve ognja, pač pa plinov, ki se razvijajo pri gorjenju umetnih snovi.«

Le osveščeni in usposobljeni delovni ljudje in občani, vse od otrok, šolarjev naprej, bodo lahko ne le učinkovito ukrepali, kadar bo kje zarelo, pač pa bodo tako ravnali, da do ognja sploh ne bo prišlo. Prizadevanja občinske gasilske zveze in prostočasnih društev, preventivnih pregledov s požarnimi inšpektorji in delavi UNZ predvsem v industrijskih objektih so se pokazala kot uspešna. Končno tudi 21 lani takoj udruženih požarov, največ jih je bilo v organizacijah zdržanega dela, vendar kaže na pripravljenost in usposobljenost, ki jo na delovnem mestu in tudi doma pričakujemo od sleherrega delavca in občana. Le tako se lahko prepreči velika požarna škoda in obvarujejo življajenja.

L. M.

V razgovoru za okroglo mizo so sodelovali: Viktor Benčan, SIS gospodarskih dejavnosti, Janko Klemenčič, Gasilsko reševalna služba, Jože Kastelic, Gasilsko reševalna služba, Maver Jerkič, Domplan, Faletič Lili, Domplan, Drago Kavčič, Uprava inšpeksijskih služb, Brane Skubic, Samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požaram, Vili Tomat, Občinska gasilska zveza, Franci Košnjek, Občinska gasilska zveza, Anton Rözman, Civilna zaščita, Božo Janež, Civilna zaščita, Mladenovič Milorad, kranjski garnizon, Janez Frelih, Vodovod Kranj, Jože Mencinger, UNZ Kranj, Mohor Bogataj, Sekretariat za notranje zadeve So Kranj.

Saj pri nas še ni gorelo

Uspodbajanje občanov o požarni varnosti je bilo v zadnjem času veliko storjenega, vendar pa v občini največji problemi požarne ogroženosti ostajajo še naprej nerešeni.

Iz bilo v Sloveniji nekaj izredno velikih požarov. Rdeči se sicer v tako velikem obsegu v gorenjskih občinah ni kljub temu pa je zagorelo skoraj dvestotkrat. Vendar pa tudi ne zajema tudi začetnih požarov, kjer je nastala le malta škoda. Požarna škoda in samo število požarov – v porastu – lani ni imelo tako katastrofalnega obsega nekakd v Sloveniji, vendar to še ne pomeni, da lahko glede varnosti bolj mirno spimo. To prav gotovo ne drži – in je ravno opozorila okrogla miza, ki jo je sklical savašna interesna skupnost za varstvo pred požari v občini.

Istotni akciji NNNP 82 je namreč prav požarni varnosti pretežni del aktivnosti. Odpravljanje vzrokov za nastanek namreč ni le naloga gasilcev, pač pa vseh občanov v krajevnih skupnostih in v organizacijah združenega dela. Vsi bi morali varovati namamo, zasebno in družbeno imovino, človeška življenja. Četudi zanikati, da je bilo glede požarne varnosti v zadnjih letih storjenega, pa v vseh krajevnih skupnostih, v vseh organizacijah združenega dela ne misijo tako. Miselnost, da spraš nas tako ali nikoli ni gorelo, je lahko kaj nevarna. Požarna inšpekcija pri inšpeksijskih služb za Gorenjsko sicer ugotavlja, da je na glede opreme v delovnih organizacijah kar dobro poskrbljeno, da pravilnikov in zadolžitev, lepo zapisanih v akte, ni po pripombi. Vendar pa je drugače, kadar gre za izvajanje zadolžitev po zakonu kot po pravilnikih delovnih organizacij: lani so eno inšpektorji v gorenjskih občinah izrekli 150 mandatnih kazni in odgovornim za požarno varnost. Vsi delavci namreč še niso spominjavati preventivnih nalog, razen tega pa so inšpektorji lani dozvolili, da so ti delavci v delovnih organizacijah preslabo izvedeni za izvedbo protipožarnih ukrepov, pogosto so to tudi upoštevali na nekvalificirani gasilci brez tečajev požarnega varstva.

SREČE

NEOBLAST VELIKIM KONJIČKOM

Danes – 31-letni Bojan Jakša, voznik motornega kolesa na sosedstvu, je v petek, 16. aprila, zaradi neprimerne hitrosti s ceste. V slabo pregledovanim ovinku je zaradi prehitnosti izgubil oblast nad vozilom, ga je s ceste na kjer je podrl smerno in ustavljal pred žično ograjo. Je dobil nekaj odrgnin, ki je po glavi, verjetno pa je tudi notranje poškodbe. Z motorom so ga v ljubljanski Klinični center v Ljubljano.

Z UKRADENIM VOZILOM S CESTE

Ribno – Neizkušen voznik, 17-letni Asim Kapič z Jesenic, je v četrtek, 15. aprila, izrazil prometno nesrečo, v kateri je sam potegnil najkrajšo. Kapič je namreč z ukrašenim vozilom (le-to je last Jake Kunčiča s Srednje Radiovne) peljal z Bleda. Da bi ubežal roki pravice, se je bil z breglavjo hitrostjo namenil proti Ribnemu. Kot da grob prekršek zoper tujo lastnino ni bil dovolj, mu je dodal še nekaj prometnih prekrškov, ki so ga naposled stali zdravje. Avtomobil je med vožnjo zanašalo levo in desno, pretežno je vozil po lev. Ko je pripeljal v križišče ribenske, koritenske in selske ceste, je zapeljal na ravnost, po cesti, ki vodi v Selu. Ta je takoj izpeljana v ostri desni ovinek, zaradi katerega je Kapič sunkovito zaviral. Na blatenem vozišču je avto obrnilo na bok in ga vrglo v kozolec ob cesti. V nesreči so ga doletile težke poškodbe; njegov so-potnik, 17-letni Ljubo Križanič, avtostopar, pa je padel iz avtomobila in bil pri tem le laže ranjen. D. Ž.

NENADOMA PREČKAL

– V soboto, 17. aprila, se je ponovno solo na Planini ponovno prometna nesreča, ker je stekel na cesto otrok, ki so vozili avtomobila. 54-letni Markun, doma iz Britofa, nismo še, tedaj pa je z igričo do testa. Voznik ga je zadel s blatnikom. Otrok je bil v laži ranjen.

GRAN AVTOMOBIL

Loka – Zaradi neprimerne voznosti motorist Ivan Lah, doma iz Trate, v četrtek, 19. aprila, povzročil prometno ne-

AUTO-MOTO DRUŠTVO SENČUR

Auto kola

OBVEŠČA, da ima še nekaj prostih mest za tečaj cestno-prometnih predpisov in tehnike vožnje za A + B kategorije.

Ne bo pričel v petek, 7. 5. 82 ob 17. uri v prostorih društva. Vas obveščamo, da vpisujemo v tečaj cestno-prometnih predpisov za voznike traktorjev in koles z motorjem (poni eksprez). Ne bo lahko vsak ponedeljek, sredo in petek od 15.–16. ure, v pisarni avto moto društva Senčur, Stranska pot 1 ali po številko 41-079, kjer dobite tudi vse potrebne informacije. Vse vožnjo imajo kandidati zagotovljeno takoj po končaju.

Iz visokih stavb brž za-silnih izhodov se je v primeru požara ali drugih nesreč kaj težavno rešiti. Povprečna višina hidravličnih lestev je okoli 30 metrov, vendar je v Kranju in tudi v drugih gorenjskih občinah ni. Sedanjih hidravličnih plato sega do višine 20 metrov, v Kranju pa je 15 objektov, visokih med 35 in 51 metri, medtem ko dva objekta presegata višino 32 metrov. Vsi objekti so brez varnostnih stopnišč, brez javljajalnih naprav.

Izguba, odgovornost in samodisciplino, ne zmorcejo izvajati protipožarnih preventivnih in zaščitnih v svojem okolju.

Premalo sodobne opreme

Da je takšno ravnanje izredno pomembno, je nakazala tudi razprava na kranjski okroglji mizi. Ob tolikšni vrednosti stanovanjskih in industrijskih objektov in opreme bi pričakovali, da bo tudi tehnična oprema.

ZASTOPSTVO IN SERVIS

HEINZ VERATSCHNIG
BOROVLJE – FERLACH

Pri nas dobite vse vrste gum Michelin, športnih in tekmovalnih koles po ugodnih cenah.

Davek dobite povrnjen

PUCH

mazda

Industrijski kombinat

PIANIKA

KRANJ

objavlja za potrebe DSSS naslednja prosta dela in naloge

1. ORGANIZIRANJE TERMINALSKIH OBDELAV
2. ORGANIZIRANJE
 - programiranje projektov obdelav – visoko zahtevno
3. PROGRAMIRANJE
 - bolj zahtevno
4. OPRAVLJANJE OBRATNO MEHANSKIH DEL
 - zahtevno – 2 delavec
5. OPRAVLJANJE MEHANSKIH DEL
 - zahtevno

Za uspešno opravljanje navedenih del in nalog se zahteva:

- pod 1. – visoka strokovna izobrazba računalniške, tehnične ali organizacijske smeri,
 - 4 leta delovnih izkušenj na področju sistemskih, programskih, programerskih in organizacijskih nalog,
 - znanje programskih jezikov,
 - speciálni tečaj s področja terminalskih komunikacij,
 - aktivno znanje angleškega jezika,
 - poskusno delo traja 3 mesece;
- pod 2. – visoka strokovna izobrazba organizacijske, tehnične ali ekonomski smeri,
 - 4 leta delovnih izkušenj na področju programiranja,
 - opravljeni strokovni tečaj s področja AOP za organizatorje in programerje,
 - znanje programskega jezika PL/I, COBOL ali ASSEMBLER,
 - znanje enega svetovnega jezika (angleški ali nemški),
 - organizacijske sposobnosti,
 - poskusno delo traja 3 mesece;
- pod 3. – 4-letna srednja strokovna izobrazba tehnične, ekonomski smeri ali gimnazija,
 - 3 leta delovnih izkušenj na področju programiranja,
 - znanje programskega jezika PL/I, COBOL ali ASSEMBLER,
 - pasivno znanje tujega jezika,
 - poskusno delo traja 3 mesece;
- pod 4. – triletna srednja strokovna izobrazba strojne smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj,
 - poskusno delo traja 3 mesece;
- pod 5. – triletna srednja strokovna izobrazba strojne smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj,
 - poskusno delo traja 3 mesece.

Pismene ponudbe sprejema kadrovski oddelok kombinata Pianiaka Kranj, 15 dni po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po poteku objave.

OBRTNIK
Škofja Loka
Blaževa 3

objavlja prosta dela in naloge

KV MIZARJA
za določen čas
(nadomeščanje delavca med služenjem vojaškega roka)Pogoji: – končana poklicna šola – širok profil
Poseben pogoji: – enomesečno poskusno delo

Pismene prijave pošljite v roku 15 dni po objavi na naslov Obrtnik, Blaževa ul. 3, Škofja Loka.

KZ ZSMS
GORENJSKA
PREDILNICA
ŠKOFJA LOKA

V počastitev dneva mladosti organizirajo osnovne organizacije ZSMS Gorenjska predilnica, dne 28. 5. 82 javno zabavno glasbeno prireditev

»GLAS MLADIH«.

Prijave mladih pevcev, amaterjev zbirja do 5. 5. 82 pismeno na naslov: Koordinacijski svet ZSMS Gorenjska predilnica Škofja Loka. Interesenti naj v prijavi navedejo točen naslov bivališča ter naslov pesmi, ki pa mora biti v slovenskem jeziku. Točen datum avdijije in druge podatke bodo dobili prijavljenci na svoj naslov.

KIT KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT
GORENJSKE, n. sol. o.
KRANJ, JLA 2

oglaša na osnovi sklepov Komisij za delovna razmerja prosta dela oziroma naloge

TOZD TOVARNA OLJA OLJARICA BRTOF

– KLJUČAVNIČARJA
za opravljanje vzdrževalno ključavnictarskih del

Poseben pogoji:

- 6 mesecev delovnih izkušenj pri opravljanju ključavnictarskih del

TOZD KOMERCIALNI SERVIS KRANJ

– PRODAJALCA TEHNIČNE STROKE
za prevzem in prodajo gradbenega materiala

Poseben pogoji:

- 1 leto delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Splošno kadrovski sektor KŽK Gorenjske, KRANJ, JLA 2, v 16 dneh po objavi.

GORENJSKA KMETIJSKA ZADRUGA
KRANJZbor delavcev DS SS objavlja prosta dela in naloge
POSPEŠEVALCA ZA DELO S KMETI
NA HRIBOVSKEM PODROČJU

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, naj kandidati izpolnjujejo še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba živinorejske smeri,
- opravljeni pripravnički izpit,
- voznikički izpit B kategorije

Od kandidatov pričakujemo, da bodo imeli veselje in znanje za delo na področju ovčarstva in urejanja planinskih pašnikov ter smisel in veselje za delo z ljudmi.

Poskusno delo traja 3 mesece.

Nastop dela je možen takoj.

Izbrani kandidat bo sklenil delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene ponudbe z dokazi o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Gorenjska kmetijska zadruga, Jezerška cesta 41, Kranj.

O rezultatih izbire bodo vsi kandidati obveščeni v 15 dneh po izbiri.

- zasebni apartmaji ob vsej jadranski obali
- 40 odstotkov popusta gostom KOMPASA na izletih na morju
- 15 odstotkov popusta gostom KOMPASA pri izposojanju RENT-A-CAR vozil
- kreditiranje počitnic (do 12 mesecev)
- nagradna anketa z bogatimi nagradami za KOMPASOVE goste (3 glavne nagrade: vračilo kompletnega vplačanega zneska za počitnice)

- bogata ponudba kontinentalnega in zdraviliškega turizma
- popusti do 50 odstotkov gostom KOMPASA na letalih proti morju
- posebni avtobusni prevozi
- organiziran prevoz s spalniki

PREDPROGRAM POČITNICE 82

JUŽNA DALMACIJA

- Supetar • Milna • Povlja • Stari Grad (Hvar) • Jelsa • Vis, • Komiža • Vela Luka • Zavalatica (Korčula) • Korčula
- Lumbarda • Split • Brela • Baška voda • Podgora • Makarska • Igrane • Krvavica • Tučepi • Drvenik • Neum • Žuljane (Pelješac) • Janjina (Pelješac) • Šipan • Dubrovnik • Dubrovnik (Babin Kuk) • Mlini

ČRNOGORSKO PRIMORJE

- Bijela • Igalo • Herceg-novi • Tivat • Budva • Bečići • Budva-Bečići-Sveti Stefan • Sveti Stefan • Peraziča DO (Petrovac)
- Petrovac N/M. • Sutomore • Ulcinj • Ada (Ulcinj)

KMEČKI TURIZEM

- Bokrač • Gornjesavinjska dolina • Škofjeloška dolina

KONTINENTALNI DEL

- Areh • Bled • Bohinj • Bovec • Donji Milanovac • Kopaonik • Kranjska gora
- Ljubelj • Lipica • Otočec • Prebold • Plitvička jezera • Rogla • Slovenj Gradec
- Struga • Tolmin • Zlatibor • Zreče

SREDNJA DALMACIJA

- Privlaka • Zadar • Vrgada • Molat • Ugljan • Preko • Kali • Kukljica • Iž Veli
- Luka • Sukošan • Betina • Murter • Žakan (Kornati) • Vodice • Rogoznica
- Primošten • Brodarica • Prališće • Marina • Vinišće (Marina) • Vranjica • Čiovo

KVARNER

- Cres • Mali Lošinj • Opatija • Kraljevica • Njivice • Malinska
- Punat • Baška • Crikvenica • Selce • Novi vinodolski • Rab
- Novalja • Povljana

SLOVENSKO PRIMORJE

- Ankaran • Koper
- Strunjan • Piran
- Portorož

ISTRJA

- Savudrija • Umag • Novi grad
- Poreč, • Vrsar • Rovinj • Fažana
- Pula • Medulin • Rabac

ZDRAVILIŠČA

- Čateške toplice • Daruvarske toplice
- Doljenjske toplice • Dobrna • Lipik
- Radenci • Rogaška Slatina • Sijarinska banja
- Sokobanja • Stubičke toplice
- Šmarješke toplice • Vrdnik

MALI
OGLASI
**telefon
27-960**

poročnice)
uprava
komerciala 28-463

ODAM

...ovce in JAGNJETA.
...ek, Lenart 11, Selca pri Žičnici
...no 3108
...HADILNIK gorenje, VA-
...APRAT vareks, PEC na olje
...PURLEN za izolacijo cevi. Suš-
...nična 43, Kranj 3427
...em let staro KOBilo. Ce-
...Cerkje 3600
...ova hrastova leva VHODNA
...stransko svetlobo, velikost
...potnik 36, Cerkje 3601
...kv m lameljnega hrastovega
...Stefan Čadež, Virlog 13,
...3602
...prodam tirokotni objektiv MA-
...m in teleobjektiv SOLIGOR
...OLYMPUS ter fotoaparat
...Tel. 24-351, int. 21-49.

ZAHVALA

Ob smrti naše ljubljene mame, babice, in prababice,
sestre in tete

ANGELE VELKAVRH

p. d. Košarjeve mame iz Dvorij

zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem
za podarjeno cvetje, izraze sožalja ter spremstvo na zadnji poti.
Vsi hvala sodelavcem Iskre - TOZD Orodjarna - brusilnica,
Plinarne, Tekstilindusa - Finančnemu sektorju in
državnemu oddelku. Hvala zdravstvenemu osebuji Kliničnega
zavoda CIT za ves trud in prizadevanje, kakor tudi dr. Be-
šana za dolgoletno zdravljenje. Nadalje se zahvaljujemo zvonarju
in župniku za pogrebski obred.

ZAHVALO: sinovi Franc, Ciril, Rudi, Silvester in hčerke Angelca,
Rezka, Marija in Julijana z družinami

Dvorje, Predoselje, Šenčur, Piščerhausen, Berlin, Stražišče,
15. aprila 1982

ZAHVALA

Ob smrti naše sestre in tete

FRANČIŠKE COF

zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem,
ki so pospremili na njeni zadnji poti in ji darovali
vse in cvetje. Zahvaljujemo se dr. Rešku in dr. Ruparju
zdravljenje. Lepa hvala tudi duhovniku za opravljeni
obred.

VSI NJENI

Vurmaše, 15. aprila 1982

V SPOMIN

20. aprila sta minili dve leti neizmerne žalosti,
odkar nam je kruta usoda iztrgala najdražjega sina,
brata in strica

STANKA BAJŽLJA

Nemoremo razumeti, da te ni več med nami, tvoje korake še slišimo, tvoj lik še živi, le tvoj
grob priča, da si nas zapustil

NIKOLI TE NE BOMO POZABILI!

Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

VSI NJEGOVI
Javornik, Jesenice, Podkoren, 20. aprila 1982

Sporočamo žalostno vest, da je v 81. letu starosti umrl
naš dragi mož, oče, dedek, pradedek, brat, stric in svak

JOŽE OBLAK

elektromonter v pokolu

Odnjega smo se poslovili v ponedeljek, 19. aprila 1982 na pokopališču v Kranju
v družinskom krogu.

OHRANIMO BLAGEMU POKOJNIKU ČASTEN SPOMIN!

VSI NJEGOVI

Stražišče, Kranj, Žabnica, Škofja Loka, Ljubljana, Beograd, Buenos Aires,
19. aprila 1982

Prodam KRAVO s tretjim teletom ali
brejo 8 mesecev. Britof 39, Kranj 3603

Prodam trajnožareči STEDIŠNIK go-
renje, kombiniran OTROŠKI VOZIČEK
in MOTOR od pralnega stroja gorenje, v
brezhibnem stanju. Ogled vsak dan po 13.
uri. Anton Rodeš, Savska loka 5, Kranj
3604

Prodam 14 dni starega BIKCA simen-
talca za pleme in suhe borove PLOHE.
Pivka 2, Naklo 3605

Prodam VOZIČEK za dojenčka (glo-
bov in športni). Ogled pri Ivanu Bajec,
Britof 193, Kranj 3606

PEVSKO OZVOČENJE »LEM«,
2 x 200 W, prodam. Zoran Urbanč, Britof
286, Kranj 3607

Ugodno prodam litoželezno KOPAL-
NO KAD, dolžine 175, malo rabljeno,
prosto stojče. Valentin Pajer, Kranj,
Tomšičeva 8, tel. 21-251 3608

Prodam semenski KROMPIR igor. Ce-
gelnica 1, Naklo 3609

Prodam 3 mesece stare OVNE za zakol
ali za pleme. Jože Pretnar, Zg. Dobrava 5,
Kamna gorica 3610

Prodam novo, uvoženo DIRKALNO
KOLO. Telefon 064-25-391 3611

Ugodno prodam lepo ohranjeno, 7 let
staro SPALNICO, v svetlem lesu, kom-
binirano z žametom. Telefon 064-28-071
3612

Prodam nov nemški GORILEC olymp
za centralno kurjavo. Telefon 064-28-071
3613

Prodam GLISER, brez motorja, rab-
ljen dve sezoni, dolg 3,8 m, cena od 2,8 do
3 SM. Telefon 064-28-071 3614

Prodam športni OTROŠKI VOZIČEK.
Kranj, C. 1. maja 63, stanovanje 18 3615

Prodam 100-litrski AKVARIJ (kom-
plet). Kranj, Juleta Gabrovška 23, sta-
novanje št. 37 3616

Prodam nov KONJSKI KOMAT (18-
colski). Brezje 45 pri Tržiču 3617

Prodam brejo KRAVO. Jeglič, Pod-
breze 86 3618

Prodam KRAVO po prvem teletu.
Preddvor 24, tel. 45-367 3619

Prodam PUNTE in BANKINE. Na-
slov v oglašnem oddelku. 3620

Prodam NEMŠKA OVČARJA - mlad-
iča, stara 7 tednov. Rant, tel. 23-548
3621

Prodam športno OTROŠKO KOLO (5
do 7 let). Telefon 61-122 3622

Prodam OVNA za zakol ali pleme.
Loka 21, Tržič 3623

Prodam semenski KROMPIR igor. Je-
rala, Podbreze 111, Duplje 3624

Prodam 5700 kosov MODULARNE
OPEKE 19x29. Informacije po tel. 77-416
3625

Prodam 35 kv. m OPAŽA, debeline
16 mm. Telefon 70-211 3626

Prodam 500 kosov STREŠNE OPEKE
bobrove (rdeče). Slavka Žalokar, Sp.
Gorje 100 3627

Prodam 6 kW termoakumulacijsko
PEC AEG. Gorjanc, Zg. Bitnje 100, Zab-
nica 3628

Ugodno prodam nov kombiniran STE-
DILNIK korona (2 plin, 2 elektrika), nov
PRALNI STROJ gorenje 303, nov SESALEC
iskra 6006, HI-FI STOLP sanjo 3003
z zvočniki paonir, 150 W. Pavel Čelik,
Hote. CREINA Kranj, tel. 23-650 3629

Prodam SPALNICO in predsobno
OMARO (zelo poceni), zaradi selitve. T.
Vidmarja 8, stanovanje št. 1, Planina II.
3630

Prodam KOZO z mladiči. Naslov v og-
lasnem oddelku. 3649

Ljubiteljem živali podarimo prijazno
MUCKO. Kličte zvečer, telefon 23-838
3650

Prodam več metrov »PORJONA«.
Pred dvor 26 3651

KUPIM

Kupim OMARO za oblike, v stilu Lud-
vika XIV, v svetlem hrastovem lesu.
Telefon 064-28-071 3631

Kupim ohranjen PLUG, primeren za
traktor steyer, 15 KM. Gašperšič, Misleč
4, Kamna gorica 3632

Kupim 2 do 3 kub. m rabljenih DESK.
Janko Benedik, Šiškovo naselje 41, Kranj
3633

VOZILA

Prodam dobro ohranjeno ZASTAVO
101, staro 4 leta in pol. Lili Kozinc, Hraše
1/A, Lesce 3346

Ugodno prodam osebni avto AMI 8.
Ključanin, C. Zelezarjev 13, Jesenice
3350

Prodam DIANO, letnik 1977, registrira-
no do 15. 4. 1983. Novak Drago, Cerkje
št. 43 3367

Prodam dobro ohranjen R-4, letnik
1977. Snedic, Orehovlje 1/A, Kranj 3368

Prodam VW, starejši letnik, stroj v od-
ličnem stanju. Naslov v oglašnem
oddelku. 3634

Prodam NSU 1200. Zg. Brnik 41, Cer-
kje 3635

Prodam VAUXHALL shevette, dobro
ohranjen in garaziran, letnik 1976. Tele-
fon 064-25-454 3636

Prodam zadnji del KAROSERIJE za
ZASTAVO 750, letnik 1977, in novo
STREHO za ZASTAVO 101. Solar, Topo-
lje 7, Selca nad Škofjo Loko 3637

Prodam ŠKODO S 100 L, letnik 1972, v
voznem stanju, registrirano do septembra
1982, z rezervnimi deli (vrata, motor,
stekla ...), cena 13.000 din. Dežman,
Naklo 156 3638

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1975.
Informacije vsak dan. Mirko Ašanin,
Tončka Dežmana 2, Planina 3639

Prodam MOTOR elektronic 90. Ilovka
2, Kranj 3640

Prodam brako PRIKOLICO, rabljeno
18 dni. Telefon 82-543 dopoldan 3641

Prodam PRTLJAZNIK za avto SKO-
DA 120 LS. Telefon 26-817 3642

Prodam FIAT 850, letnik 1967, celega
ali po delih. Telefon 24-956 3643

ZASTAVO 101, prvič registrirano 1976,
prodam ali menjam za 126-P. Ješetov 10,
Kranj 3644

Prodam ZASTAVO 126-P, letnik 1976,
za 65.000 din. Telefon 74-953 popoldan
3645

Prodam VW 1200, letnik 1969. Infor-
macije po tel. 064-62-116 v sredo in če-
trtek popoldan 3646

Prodam VW 1300 - »HROŠČ«, zelo
dobro ohranjen. Informacije vsak dan po
tel. 064-81-615 3647

ZASTAVO 750 S, letnik 1978, prodam.
Feliš Mokič, Alpska c. 94, Lesce 3648

Feliš Mokič, Alpska c. 94, Lesce 3648

STANOVANJA

Mlada intelektualka išče enosobno
STANOVANJE v Kranju ali okolici. Na-
slov v oglašnem oddelku. 3651

GARSONJERO ali STANOVANJE
išče mlada družina v Radovljici ali okolici.
Naslov v oglašnem oddelku. 3652

V najem vzamem GARSONJERO ali
enosobno STANOVANJE v Kranju ali
okolici. Nudim 800 DM predplačila. Tele-
fon 24-853 3653

Oddam opremljeno SOBO, možnost ku-
hanja in pranja. Predplačilo. C. Kokrške-
ga odreda 20, Kranj 3654

Del HIŠE, PODSTREŠJE ali podobno,
za preureditve v počitniško stano-
vanje, kupim ali najamem za več let.
lahko manjša stara hiša. Ponudbe s ceno
pod: Blizu smučišč 3655

Objavljajo prosta dela in naloge

KNJIGOVODJE osebnih dohodkov

Poleg splošnih pogojev se zahtevajo še:

- srednja ekonomska ali upravno-administrativna šola in dve leti delovnih izkušenj,
 - poklicna administrativna šola in 3 leta delovnih izkušenj pri obračunu OD,
 - dvomesečno poskusno delo,
 - delo se združuje za nedoločen čas.
- Rok za prijavo je 15 dni od objave,
Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema komisija za delovna razmerja TOZD Gostinstvo Gozd Martuljek.

Tekstilna tovarna
ZVEZDA p. o.
Kranj, Savska cesta 46

Razpisna komisija pri delavskem svetu objavlja razpis za im

Kubiki zemlje, kilometri cest, prog in tovarištva!

Jugoslovanska mladina je od osvoboditve do danes dala domovini 80 milijonov prostovoljnih delovnih dni — Na večjih akcijah je sodelovalo kar 2 milijona ljudi, v veliki armadi graditeljev to pomeni vsak deseti Jugoslov — Najobsežnejša akcija v vseh štirih desetletjih gradnja ceste »Bratstvo — enotnosti«

Letos slavimo 40-letnico mladinskih delovnih brigad. V juniju se spominjamo prihoda nekaj tisoč mladink in mladincev v Saniško dolino v Bosanski krajini, kjer so pred okupatorjevim opustošenjem rešili žetev. Čeprav javnost pozna le mlađinske delovne brigade povojne graditve domovine, pa tudi fronti dela v vojnem obdobju ne gre odrekati velikega pomena. Od jeseni 1941. leta do osvoboditve so mladi prispevali 35 milijonov delovnih dni na največjih akcijah, mnogo manjše pa sploh niso beležile podatkov.

Prostovoljnost, udarstvo, bratstvo in enotnost, usposabljanje, kulturno in športno življene, tekmovalni duh med brigadami, vse to so značilnosti štiridesetih let mlađinskega prostovoljnega dela, čeprav se je od tedaj do danes mnogo spremeno. Delovne akcije za obnovbo ruševin so se začele že prve dni svobode. Na pobudo predsednika Tita je 3. kongres USAOJ sklenil, da bo prvi veliki objekt mladih prog Brčko-Banovići. Ekonomsko stanje povojne Jugoslavije ni dopuščalo nobene večje novogradnje, 700-milijonska naložba v prog območju bila še posebej velik zalogaj. S prostovoljnimi delom mladih v težkih razmerah pa je prog zrasla z le 200 milijoni.

Ta čas se je začela nova etapa mlađinskega prostovoljnega dela, nov zrelostni izpit takratne mlađe generacije. Vendar vse uspehi akcije niso bili zgolj v tisočih prostorninskih metrih zemlje, prederih, kilometrih cest, mostovih. To je bila obenem šola socialističnega izobraževanja, vzgoja, potrditev izborjenih socialističnih vrednot, odnos do dela, krepitev bratstva, enotnosti, solidarnosti, tovarištva, patriotizma, idejnega in strokovnega usposabljanja tisočev mladih vse Jugoslavije. Na prvi od štirih največjih mlađinskih prog je pet tisoč nepismenih prvih bralo, vrstila so se predavanja, tečaji. Se bolj se je povečal obseg del na nadalnjih akcijah, Samac-Sarajevo, po vseh republikah so nastajale nove tovarne, kilometri cest, vodovodov, melioriranih polj, katerih izgradnja je terjala največ žuljev in znoja mladih. Največja dela je mlađina opravila v času gradnje ceste Bratstva in enotnosti od Beograda do Zagreba med 1947. in 1950. letom.

Tudi slovenski mladinci v letih obnove domovine niso stali krížem

V nedeljo na Okroglo

V nedeljo, 25. aprila, ob 14. uri bo pri spomeniku na Okroglo proslava v počastitev 40-letnice tragedije v okrogelski jami. Letošnja proslava pa bo združena tudi z osrednjim sprejemom zvezne in lokalne štafete mladosti, vojaki vojašnice Stane Zagor v Kranju pa bodo tu slovensko zaprsegli. Proslava bo ob vsakem vremenu.

rok. V tem času je zrasla ena največjih tovarna Titan v Kamniku, na vseh velikih zveznih akcijah so v hraje tudi slovenske zastave, po letu 1948 pa so oživel a tudi slovenska delovišča. 1950. leta je mlađina gradila tudi na podeželju, zrasli so kulturni in zadružni domovi, to leto so gradili tudi letovišča v Bohinju. Prva vojna leta, ko je jugoslovanska mlađina pomagala postavljati gospodarstvo na trdne noge, se je prekalila njena delovna zavest. Leta 1958 se je na 6. kongresu ljudske mlađine Jugoslavije kar 85 odstotkov mlađine izreklo za delovne akcije.

Na sedmem kongresu slovenske mlađine 1962. leta v Kranju pa so ugotovili, da so delovne akcije pridobile nov pomen. Prostovoljno delo je postal del interesnih dejavnosti mlađine, njihovo vodenje in organiziranje je doživilo nekatere spremembe, postale so samoupravno in gospodarsko samostojne. V tem obdobju so mladi gradili avto cesto Zagreb-Ljubljana, gigantske akcije na mlađinskih progah pa je zamenjala nova, »Sava«. Konec šestdesetih let beležimo zastoj v prostovoljni delovni vremeni mladih, kajti v tem času so se kot desetletje poprej

vrstile razprave o ekonomskem učinku delovnih akcij, o njihovi »upravičenosti«. Tehnični napredek, posADBabiljanje gradbene proizvodnje in ostalih delovno intenzivnih industrijskih vej, je razvednotil pomen mlađinskega prostovoljnega dela. Toda gospodarska reforma in iskanje »skritih rezerv« sta vnovič obnovila delovne akcije. Takrat so se začela prizadevanja za preobrazbo vzgoje in izobraževanja ugotavljalji so, da mlađina ne ceni fizičnega dela, zato so izkušnje »Save« in mnogih lokalnih delovnih akcij ponovno obudile delovišča.

1968. je mlađina gradila Novi Beograd, 1972. se je s Kozjanskim začelo obujanje delovnih akcij v Sloveniji, ob solidarnostnih akcijah pa niso pozabili na lokalne. Ljubljanska mlađina je pomagala zaježiti hodurnik v Planici. Na delo so odšle tudi brigade Rdečega križa. Z voljo in delom mladih so se jeli razvijati Brkini, Haloze, Suha Krajina.

Po štirih desetletjih je postal jasno, da mlađinsko prostovoljno delo ni le muha enodnevница, da mu je treba po vseh dolgih letih kljub občasnim kriznim trenutkom utrditi v družbi mesta, ki mu gre. Prvi korak je bil storjen leta 1976, ko je bil sklenjen družbeni dogovor, ki zagotavlja udeležbo brigadirjev pri gradnji in razvoju zaostalih območij. Akcije so tudi po njegovi zaslugu prerasle v dejansko »solo samoupravljanje«.

D. Žlebir

Obisk komunistov iz Piemonta v Kranju — V petek se je na obisku v Kranju mudila štiričlanska delegacija deželne vlade komunistične partije iz Piemonta, ki se je bila udeležila IX. kongresa slovenskih komunistov. V Kranju so jih najprej sprejeli predstavniki občinske skupščine, nato pa so si gostje ogledali delovni organizaciji Sava in IBI, kjer so se zanimali za gospodarska uprašanja, zlasti pa za področje družbenega standarda delavcev. Popoldne so se skupaj s predstavniki Domplana pogovarjali o stanovanjskem gospodarstvu, pa tudi o ostalih pomembnih družbenih področjih. — Foto: D. Žlebir

GLASOVNA ANKETA

Velika pridobitev za kmetijstvo

V soboto so v Hrastjah pri Kranju odprli nov prodajno-servisni center Agromehanike — temeljne organizacije KŽK Gorenjske. V njem so kmetom in družbenim posestvom na voljo traktorji, predvsem IMT Beograd in Tomo Vinković, najrazličnejši priključki in kmetijski pripomočki, rezervni deli ter seveda organiziran servis za traktorje. Investicija je veljala 150 milijonov dinarjev in računa, da bodo v novem centru ustvarili letno 250 milijonov dinarjev prometa. Izvajalec del je bil Graditelj iz Kamnika, ki je delo opravil v dogovorjenem roku in solidno.

Ob predaji prostorov namenu, smo povprašali tri kmete, kaj menijo o novem prodajno-servisnem centru kranjske Agromehanike.

Anton Kešner, kmet iz Krivčevega pri Stahovci: »Ogledal sem si kmetijsko-gospodarski sejem in ker sodi da-nasja priredebitv in izročitev prodajno-servisnega centra na-nemu med sejemske dogode, sem si ogledal novost. Najbolj mi je ugajala dobra ponudba traktorjev in priključkov. Ven-dar pa menim, da bi morali biti ne le traktorji, temveč tudi vi priključki na voljo za dinarje. Devize si kmetje težko zago-tovimo.«

Spretni na kolesih

V soboto je bilo v Kranju občinsko tekmovanje osnovnošolcev in srednješolcev Kaj veš o prometu — Dobro poznавanje prometnih predpisov in izjemna spretnost v ravnanju s kolesi, nekaj več napak pa pri vožnji po cestah — Clani avtomoto društva ter združevanja šoferjev in avtomehanikov se s svojim znanjem in izkušnjami vključujejo v delo šolskih krožkov

nekaterih gorenjskih občinah že bila, v kranjski in škofjeloški pa so ju pripravili to soboto. Obiskali smo pripreditev pred osnovno šolo Simon Jenko v Kranju.

Tekmovanja, ki je pred občinskim zajelo prek 8600 učencev, se je udeležilo okrog sto osnovnošolcev in srednješolcev, ki so merili znanje in spretnost v posamični in ekipni konkurenči. Prvič so prišli tudi učenci iz tretjih in četrteh razredov, v prihodnjem pa bi vsekakor kazalo pritegniti se mlajši, ki so najpogosteje žrtve prometnih nesreč.

Tekmovanje je bilo razdeljeno na tri dele: reševanje prometnih testov, ocenjevalna vožnja s kolesi v prometu po ulicah okoli osnovne šole Simon Jenko ter spretnostna vožnja s kolesi, za srednješolce z motornimi kolesi, na poligonu.

Ocene so pokazale, da učenci dobrot poznajo predpise in da so zelo spretni v ravnanju s kolesi, da pa se vsi na cesti še ne znajdejo najbolje. Največ napak so napravili pred miličnikom, ki je usmerjal promet, pogosto pa so se v križišču tudi napačno postavili na vozem pasu. Kljub tem pomanjkljivostim, ki jim bo pri nadaljnjem delu v prometnih krožkih po osnovnih in srednjih šolah potrebljeno posvetiti posebno pozornost, so bili rezultati tekmovanja dobri. Zmagovalca med najstarejšimi skupino osnovnošolcev in med srednješolci bosta zastopala občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na republiškem tekmovanju, ki bo v soboto v Brežicah.

Razen članov sveta so pri organizaciji in izvedbi tekmovanja sodelovali še člani avto-moto društva, združenja šoferjev in avtomehanikov, miličniki in predstavniki JLA. Člani avto-moto društva in združenja šoferjev in avtomehanikov se neposredno vključujejo tudi v delo šolskih krožkov oziroma svetov ter tako prenašajo svoje bogato znanje in izkušnje na mlade.

H. Jelovčan

Janez Čebašek, kmet iz Voklega: »Pred pol leta sem pri Agromehaniki kupil traktor Ursur, ki je uvožen iz Poljske. Čeprav je uvožen, se rezervni deli dobijo. Posebno ugodno je to, da ima Agromehanika prodajalno tudi v Senčurju, ki je sredi kmetijskega območja in ni potreben po vsako malenkost v Kranju. Pohvaliti moram tudi njihove škropilnice, ki so zelo kvalitetne in se lahko merijo s katerimi koli iz uvoza. Mogoče se pri nas še premalo zavedamo, kako pomembno je, da je trgovina dobro založena, saj praktično na Gorenjskem še nismo imeli večjih težav zaradi rezervnih delov.«

Vinko Novak, kmet iz Hrastja: »Predvsem bo moral biti center vedno dobro založen, če naj oskrbuje celotno Gorenjsko s kmetijskimi stroji in rezervnimi deli. Pa tudi z Dolenske prihajajo sem, kar dokazuje, da je drugod ponudba priključkov, traktorjev in rezervnih delov slabša. Da bi le po bežnem ogledu lahko kaj več povedal, ne morem, menim pa da je novi center pomembna pridobitev za kmetijstvo.«

L. Bogatsj

Snažno-lepo-zdravo

Kranj — Predsedstvo občinske konference socialistične zvezde je pred nedavnim na 56. seji razpravljalo o programih varstva okolja v občini Kranj, ki poteka pod gesлом Snažno-lepo-zdravo. Ugotovili so, da akcija v zadnjem času že uspešno poteka na različnih ravneh. Tako se marsikje že odločajo za akcije 88 dreves za tovarnika Tita. V krajevnih skupnostih in nekaterih družbenih organizacijah potekajo tako imenovane očiščevalne akcije. Trenutno je v samem mestu ena največjih akcij: ureditev mestnih ulic v starem delu.

Na seji so začrtane programe sprejeli in pohvalili. Tako so podprtli zamisel, da bi v vsakem urbaniziranem okolju imeli prostore oziroma površine za rekreacijo. V akcije o varstvu okolja naj bi se posebej vključile šole, ki naj bi temu posvetile eno učno uro. Predvidoma pa naj bi med občani izvedli tudi anketo o problemih varstva okolja v občini.

A. Z.

Tekmovanje matematikov — V soboto ob devetih dopoldne so se v vseh slovenskih občinah začela tekmovanja osnovnošolcev, najbolj nadarjenih matematikov, za srebrna Vegova priznanja. Kranjskega, ki je bilo v osnovni šoli France Prešeren, se je udeležilo blizu dvesto učencev iz šestih, sedmih in osmih razredov vseh devetih šol v občini. Pred začetkom preizkusa jih je pozdravil predstavnik tovarne Sava. dolgoletne pokroviteljice tekmovanja, ki bo najuspešnejše v teh dneh tudi sprejela in jih seznanila s svojo proizvodnjo. Najboljši sedmošolci in osmošolci pa se bodo 15. maja udeležili še republiškega tekmovanja za zlato Vegovo priznanje. — H. Jelovčan